

انجمن صرع ایران

تمایل از بیماران مبتلا به صرع

فهرست

● سخن نخست

- ۲ کوید ۱۹ و واکسیناسیون برای بیماران مبتلا به صرع
- آشنایی با صرع
- درمان در صرع
- ۳ زندگی با صرع و کرونا
- مونوگراف سدیم والپروات و مقایسه رهاکین با محصولات مشابه ۸
- ۱۱ داروی کاربامازپین
- صرع در کودکان
- ۱۲ نقش مدرسه در رشد روانی-اجتماعی دانش آموزان مبتلا به صرع
- ۱۴ صرع در کودک و مسئولیت خانواده
- دانش روانشناسی
- ۱۶ شیوه مقابله با احساس گناه در دوران Covid-19
- گفت و گو
- ۲۱ گفت و گو با نماینده انجمن صرع در کرمانشاه
- زندگی با صرع
- ۲۳ دیوبید دای گرین قهرمان دوی پرش
- آیا می دانید؟
- ۲۴ سکته مغزی
- ادبی-فرهنگی
- ۲۶ از زبان شما
- ۲۷ معرفی کتاب
- اخبار انجمن
- ۳۴ قدردانی
- ویژه نامه پژوهشکی
- ۴۰ مسابقه

فصلنامهٔ صرع و سلامتی

(علمی، آموزشی و اجتماعی)

شماره ۷۳، سال نوزدهم، تابستان ۱۴۰۰

صاحب امتیاز: انجمن صرع ایران

مدیر مسئول: دکتر کورش قره‌گزی

سردبیر: ویدا ساعی

دبیر سرویس علمی: دکتر غلامرضا زمانی

کمیتهٔ علمی و پژوهشی:

دکتر حسینعلی ابراهیمی - دکتر ناهید اشجعزاده
دکتر مسعود اعتمادی فر - دکتر رضا شروین بدوان
دکتر جعفر بیواله‌ری - دکتر پرویز بهرامی - دکتر حسین پاکدامن
دکتر پروین پورطاهریان - دکتر ناهید جیواد - دکتر امید حسامی
دکتر زیبا خان مرادی - دکتر حسین دلاور کسمایی
دکتر افشین سمائی - دکتر داریوش سوادی اسکویی
دکتر فاطمه صدیق مروستی - دکتر بهنام صفرپور
دکتر سید شهاب الدین طباطبایی - دکتر مجید غفارپور
دکتر محمود محمدی - دکتر حمیده مصطفایی - دکتر جعفر مهوری
دکتر داریوش نسبی طهرانی - دکتر احمد نگهی
دکتر سید سهراب هاشمی فشارکی - دکتر سید مهران همام
دکتر فاطمه یوردخانی

صفحه آرایی و طرح جلد: حسن محراجی

تیراژ: ۲۲۰۰ نسخه

قیمت: ۱۳۰۰۰۰ ریال

آدرس: تهران - ابتدای بزرگراه رسالت - نرسیده به خ دبستان -

پلاک ۱۳۵۲ - انجمن صرع ایران - واحد پژوهش

تلفن: ۰۳۱۴۶۳۳۷۷ - ۰۸۸۴۶۳۲۷۱ نمابر:

پایگاه الکترونیکی: www.iranepi.org

پست الکترونیکی: iranepihealth@gmail.com

چاپ: آینین چاپ تابان

آدرس چاپخانه: تهران- اتوبار فتح- بن بست فتح ۱۵- پلاک ۱۷

تلفن چاپخانه: ۰۲۱- ۶۶۸۰۱۹۲۸

کوید ۱۹ و واکسیناسیون پرای بیماران مبتلا به صرع

با توجه به آغاز واکسیناسیون برای بیماری کرونا که در تمام جهان انجام شده و در ایران هم با سرعت در حال انجام است، این پرسش از طرف بیماران مطرح می‌شود که آیا تزریق واکسن خطری برای بروز تشنج ندارد؟ در پاسخ به این سؤال باید در نظر داشت که ابتلا به کوید، احتمال بروز تشنج را در بیماران مبتلا به صرع افزایش می‌دهد و می‌تواند بیماری را از کنترل خارج کند.

و اما در مورد بیمارانی که با دارو درمانی کنترل شده‌اند و باید واکسن کوید ۱۹ بزنند، آیا نکته‌های خاصی برای پیشگیری از تشنج وجود دارد؟

در این مورد کمی اختلاف نظر وجود دارد. ادامه مصرف دارو با روش قبلی و یا اضافه کردن میزان دارو برای چند روز و یا حتی مصرف دیازپام در این بیماران، به صورت محدود گزارش شده است.

نکته قابل توجه و مورد تأکید این است که اگر بیمار تصمیم به واکسیناسیون داشته باشد، بهتر است با پزشک درمانگر خود مشورت کند تا با توجه به شناخت بیماری و تاریخچه بیمار، راهکار مورد نظر را به بیمار ارائه نماید.

در صورتی که به پزشک دسترسی ندارید و نوبت واکسن دارید، یادتان باشد به هیچ عنوان داروی مصرفی خود را کم و یا قطع نکنید. اگر بیماری شما به خوبی کنترل شده است معمولاً جای نگرانی ندارد و به راحتی واکسیناسیون انجام می‌شود، ولی اگر کنترل کامل نباشد و بیمار در طی سال اخیر چند بار تشنج داشته و با وجود مصرف چند نوع دارو، کماکان تشنج دارد، بهتر است به مدت دو تا هفت روز مصرف دارو را با مشورت پزشک افزایش دهد تا خطر تشنج کاهش یابد.

در مجموع توصیه اصلی این است که قبل از انجام واکسیناسیون کرونا، حتماً با پزشک خود مشورت نمایید و راهکار لازم را از ایشان بگیرید، اما به طور کلی انجام واکسیناسیون محدودیت ویژه‌ای ندارد و بیماری صرع دلیلی برای عدم تزریق واکسن نیست.

دکتر کورش قره گزلی
مدیر مسئول فصلنامه و رئیس هیئت مدیره

زنگی با صرع و کرونا

- بابک شایسته پور، پارسا طالبی، فاطمه علی پور
- زیرنظر دکتر مهران همام، متخصص مغز و اعصاب

راهنمایی اشتباه می‌شوند.

حمله‌های صرع خود را ثبت کنید: بعد از بروز هر حمله، با دقیقتاریخ، مدت زمان و در صورت امکان عامل تحریک کننده تشنج را ثبت کنید و در ویزیت بعدی به پزشک خود نشان دهید. این کار به انتخاب و تنظیم هرچه بهتر دارو توسط پزشک معالج کمک خواهد کرد.

صرف داروها: داروهای ضد صرع در کنترل و پیشگیری از حمله‌ها بسیار مؤثر هستند. این داروها باید به صورت روزانه و منظم به دستور پزشک صرف شوند. اگر صرف این داروها برای شما عوارض ناخوشایندی ایجاد می‌کنند، هرگز بدون مشورت با پزشک، صرف آنها را قطع نکنید. ممکن است مجبور شوید چندین داروی ضد صرع را امتحان کنید تا داروی مناسب خود را بیابید.

بیماری صرع، افراد را به شکل‌های مختلف درگیر می‌کند و باعث بروز مشکلات متفاوتی در مواجهه با این بیماری می‌شود. اما برای بهبود شرایط زندگی افراد مبتلا به این بیماری، نکته‌هایی کلی وجود دارد که می‌تواند بسیار کمک کننده باشد.

کنترل حمله‌های تشنج

حمله‌های صرع می‌تواند خطرناک باشد، پس تلاش برای کنترل هر چه بیشتر آنها بسیار مهم است. عمل به نکته‌های زیر بسیار کمک کننده است:

- بیماری خود را بشناسید: برای این کار حتماً با متخصص و پزشک معالج صحبت کنید و برای اطلاعات بیشتر به منابعی که توسط ایشان معرفی می‌شود، مراجعه کنید. بسیاری از سایت‌های موجود در اینترنت حاوی اطلاعات نادرست هستند و موجب

۴- کم آبی بدن: براساس تحقیق‌های صورت گرفته، کمیود آب احتمال بروز حمله‌های صرع را تشیدد می‌کند. به یاد داشته باشید که به مقدار مناسب آب مصرف کنید، مخصوصاً اگر کار سنگین دارید، ورزش هوایی انجام می‌دهید یا دچار اسهال یا استفراغ شده‌اید.

۵- احساس‌ها: استرس و اضطراب مانند سایر احساس‌های روانی از جمله ترس، نگرانی، افسردگی و خشم با ایجاد تغییرهای فیزیولوژیک (مثل افزایش تعداد تنفس و ...)، تغییرهای هورمونی (ترشح کورتیزول و ...) و حتی حواسپرتی (فراموشی نوبت مصرف دارو و ...) موجب افزایش تعداد حمله‌های صرع می‌شوند. استرس همچنین به صورت مستقیم برروی سیستم لیمبیک مغز اثر کرده و موجب افزایش تعداد حمله‌ها می‌شود. انجام فعالیت‌های ورزشی سبک، مدیتیشن و ارتباط مستمر با فamil و دوستان موجب غلبهٔ بهتر بر احساس‌ها و ایجاد آرامش درونی شده و به کنترل بیماری صرع کمک چشمگیری می‌کنند.

۶- مصرف الکل: یکی از شایعترین علت‌های بروز حمله در افراد مبتلا به صرع، سندروم ترک الکل به فاصلهٔ چهار تا ۷۲ ساعت بعد از نوشیدن الکل است. در مطالعه‌های صورت گرفته ارتباط مصرف مداوم الکل و بروز بیماری صرع به اثبات رسیده است. مصرف الکل در مبتلایان به صرع، حتی به میزان اندک، به هیچ وجه توصیه نمی‌شود.

۷- سوء مصرف مواد: مواد مخدوش مثل کوکائین، آمفاتامین‌ها آستانهٔ تحریک مغز را به شدت پایین آورده و احتمال بروز حمله‌ها را به میزان چشمگیری افزایش می‌دهند. در تحقیق‌هایی که به صورت محدود بر روی ارتباط مصرف ماریجوانا (علف، گل) با بروز حمله‌های صرع صورت گرفته، کاهش دفعه‌های بروز حمله‌ها مشاهده شده اما به علت اثرهای جانبی فراوان، عدم وجود اطلاعات کافی

- همیشه کارت شناسایی به همراه داشته باشید: توصیه می‌شود همیشه دستبند، گردنبند و ... که بیماری شما روی آن نوشته شده را به همراه داشته باشید.

- شناسایی و دوری از عوامل تحریک کننده بروز حمله‌ها: هرچند ممکن است همه افراد نتوانند محرك خاصی برای حمله‌ها پیدا کنند، در ادامه به برخی از عوامل شناخته شده در تحریک بروز حمله‌های صرع اشاره می‌کنیم:

۱- عدم مصرف داروی ضد صرع: این عامل مهمترین عامل محرك در بروز حمله‌ها است. اگر زمان مصرف دارو را فراموش می‌کنید، دارو را در محلی در معرض دید قرار دهید یا از نرم افزارهایی که برای یادآوری زمان و میزان دارو برای گوشی‌های هوشمند طراحی شده اند، استفاده کنید. همیشه قبل از به پایان رسیدن داروهای خود برای تهیهٔ دوباره آنها اقدام کنید.

۲- خواب ناکافی: مکانیزم اصلی چگونگی تأثیربی خوابی روی بروز حمله‌های صرع به طور دقیق مشخص نشده ولی ارتباط بی خوابی و استراحت ناکافی با تغییرهای منفی الکتریکی، شیمیایی و هورمونی مغز به طور کامل اثبات شده است. یک فرد بالغ در طی شبانه روز به طور متوسط به هفت تا هشت ساعت خواب نیازمند است. در فرد مبتلا به صرع وجود نظم و مقدار کافی خواب بسیار مهم است که برای این منظور می‌توان به مدت پنج تا شش ساعت خواب شبانه و یک تا دو ساعت خواب در طی روز دست یافت.

۳- تغذیه: در طی روز براساس برنامهٔ زمانی منظم سعی کنید از تمامی گروه‌های غذایی استفاده کنید و هیچ کدام از وعده‌های غذایی را با عنوان رژیم و ... حذف نکنید زیرا کاهش قند خون یکی از دلایل بروز حمله‌های صرع است. اگر به تمامی گروه‌های غذایی دسترسی دارید، مصرف هیچ گونه مکمل غذایی توصیه نمی‌شود.

- سپیرو فلوکساسین، لوکوئین
مترونیدازول
سفپیم
برخی ضد افسردگی‌ها:
آمی تریپتیلین
بوپروپیون
سرتالین، فلوکسیتین، ونلافاکسین
برخی آنتی سایکوتیک‌ها:
کلوروبرومازین، کلوزاپین، پرفنازین
ترامadol
بنزودیازپین‌ها (به صورت سندروم ترک)
- اگر تصمیم به باردار شدن گرفتید، حتماً قبل از اقدام به بارداری، برای بررسی داروها و تنظیم میزان آنها به پژشک خود مراجعه کنید. بسیاری از داروهای ضد صرع می‌توانند بر روی رشد و نمو جنبین تأثیر سوء بگذارند.
- ایمنی:
● خانه:
● در قسمت‌های خطرناک خانه (مثل پله‌ها، کنار بخاری و...) از گارددهای مخصوص استفاده کنید تا در صورت بروز حمله آسیب نینیدد.
- بخش‌های تیز میزو مبلمان یا پله‌ها را بپوشانید.
● از دوش به جای وان استفاده کنید.
● درب دستشویی و حمام را قفل نکنید.
● ورزش:
● اگر به استخر می‌روید، قبل از ورود به آب، بیماری خود را به نجات غریق اطلاع دهید.
● در هنگام دوچرخه سواری یا اسب سواری از کلاه ایمنی استفاده کنید.
- رانندگی: در صورتی که تشخیص صرع برای شما گذاشته شده تا زمانی که از نظر پژشک بیماریتان کاملاً کنترل نشده، از رانندگی خودداری کنید.
- و بروز تشنجه در صورت قطع مصرف، استفاده از آن در مبتلایان به صرع توصیه نمی‌شود. نیکوتین (در تباکو) و کافئین (در شکلات، قهوه، نوشیدنی‌های انرژی زا و ...) در صورت مصرف بیش از حد می‌توانند حمله‌های صرع را تشدید کنند.
- **تغییرهای هورمونی:** در دوران قبل از عادات ماهانه، در طی آن یا بلافاصله بعد از آن، افزایش حمله‌های صرع گزارش شده است. اگر در طی عادات ماهانه خود چار مشکل می‌شود، با پژشک خود مشورت کنید تا دارو را برای این دوره از ماه برای شما تنظیم کند. اگر به خاطر یائسگی (منوپوز) قصد انجام هورمون تراپی را دارید، حتماً به پژشک خود اطلاع دهید.
- **بیماری و تب:** هر گونه بیماری و تب با ایجاد تغییرهای فیزیولوژیک در بدن (افزایش دما، افزایش تعداد تنفس، اختلال‌های هورمونی و ...) می‌توانند حمله صرع را تحریک کنند یا با ایجاد تهوع و استفراغ باعث دفع دارو از سیستم بدن شود. مشکل تب به سادگی با استفاده از تب برها مناسب در زمان بروز تب قابل پیشگیری است. سازمان بهداشت جهانی به افراد مبتلا به صرع توصیه می‌کند سالانه نسبت به تزریق واکسن آنفولانزا اقدام کنند. برای جلوگیری از ابتلاء به کووید-۱۹ شست و شوی مرتب دستان، حفاظه فاصله اجتماعی، استفاده از ماسک و تزریق واکسن در اولین فرصت ممکن، توصیه شده است.
- **داروها:** برخی از داروها می‌توانند ریسک بروز حمله‌ها را افزایش دهند. به همین علت باید تعدادی از متداول‌ترین آنها را بشناسید. در ادامه لیست تعدادی از مهمترین داروها قرار گرفته است. می‌توانید از آن عکس گرفته یا به صورت لیستی کاغذی همراه خود داشته باشید:
- **برخی آنتی بیوتیک‌ها:**
● خانواده پنی‌سیلین (آموکسی‌سیلین، آمپی‌سیلین، آکمتین)

بوده و هوشیاری ندارد. برای بررسی بهتر از سوال‌های بله و خیر استفاده نکنید. مثلاً از او بپرسید آدرس خانه اش کجاست یا اینکه امروز چندم است.

- اگر صرع فرد قبل از تشخیص داده شده است، در صورتی که مشکل خاصی ندارد، طی حمله آسیبی ندیده، فرم تشنج او مشابه دفعه‌های قبل است و تغییری نداشته، احتیاج به مراجعة آنی به پژوهش نیست. فقط برای تنظیم بهتر داروها و بررسی اثر بخشی و سیرد رمان فعلی لازم است تاریخ، تعداد و طول مدت حمله‌های تا ویزیت بعدی پژوهش ثبت شود.

در چه صورتی با اورژانس (۱۱۵) تماس بگیریم؟

- اگر فرد اولین بار است که تشنج می‌کند.
- اگر تشنج بیشتر از ۵ دقیقه طول کشیده است.
- اگر بیشتر از یک تشنج رخ داده است.
- اگر بیمار در طی حمله دچار آسیب قابل ملاحظه‌ای شده است: مثلاً ضربه شدید به سر یا کمر درد شدید.
- اگر بعد از حمله همچنان مشکلات تنفسی ادامه دارد.

سؤال‌های متداول

آیا داشتن صرع ریسک فاکتوری برای ابتلا به کرونا یا نیاز به بستری یا مرگ بر اثر کرونا محسوب می‌شود؟
بر اساس مطالعه‌های متعدد صورت گرفته در طی سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ افراد مبتلا به صرع نسبت به جمعیت عادی دارای ریسک بیشتری برای ابتلا، نیاز به بستری و مرگ براثر کووید-۱۹، نیستند.

آیا واکسن کووید-۱۹ برای مبتلایان به صرع ایمن است؟

انجمن نوروولوژیست‌های انگلیس (Association of British Neurologists) در سایت رسمی خود بیان کرده که تمامی واکسن‌های تأیید شده توسط سازمان بهداشت جهانی (WHO) برای تمامی بیماران اعصاب از جمله صرع، ایمن بوده و توصیه به تزریق واکسن در اولین

کمک‌های اولیه هنگام تشنج

- آرامش خود را حفظ کنید: ترس و اضطراب موجب کاهش قدرت تصمیم گیری و عملکرد ضعیف در فرد کمک کننده می‌شود.
- به فرد کمک کنید در مکانی امن روی زمین دراز بکشد. سراو را از اجسام تیز و سفت محافظت کنید.
- مدت زمان حمله را به یاد داشته باشید.
- فرد را به پهلو بچرخانید به طوری که بzac و سایر ترشح‌ها مسیر هوایی او را مسدود نکند. این وضعیت از افتادن زبان و انسداد راه هوایی نیز جلوگیری می‌کند.

- فرد را از هرگونه لباس و پوشش تنگ رها کنید: دکمه‌های بالای پیراهن، کروات، گردنبند، کمرband، دکمه‌های شلوار
- عینک فرد را بردارید. از برداشتن لنزهای تماسی خودداری کنید.
- طی حمله ممکن است تنفس متوقف شود (آپنه) و رنگ پوست بیمار کبود و آبی شود (سیانوز)، تا زمانی که فرد دوباره تنفس را آغاز کند و رنگ به حالت عادی بازگردد، خطری او را تهدید نمی‌کند. اگر تنفس بازنگشت با ۱۱۵ تماس بگیرید و احیا را آغاز کنید.

- به هیچ وجه سعی در ثابت نگه داشتن بیمار نکنید: انقباض عضله‌های طی حمله به قدری شدید هستند که می‌توانند موجب دررفتن یاردمواردی شکستگی شوند.
- به هیچ وجه چیزی وارد دهان بیمار نکنید: عضله‌های فک بسیار قدرتمند هستند و می‌توانند موجب شکستن وسیله یا آسیب به انگشت شوند و قطعه‌جدا شده می‌تواند مسیر هوایی فرد را مسدود کند.
- پس از اتمام حمله، با صدای آرام به بیمار آرامش دهید و برای او توضیح دهید که چه اتفاقی افتاده است.
- از دادن قرص، آب و غذا تا هوشیاری کامل فرد خودداری کنید.
- تا هوشیاری کامل فرد در کنار او بمانید: ممکن است بیمار بیان کند که خوب است در صورتی که هنوز گیج

هیچ کدام موجب افزایش بروز حمله‌های صرع نشده‌اند. اگر زدن ماسک در شما اضطراب و استرس ایجاد می‌کند، با امتحان کردن انواع دیگر ماسک مدل مناسب خود را پیدا کنید و به هیچ وجه از زدن ماسک خودداری نکنید.

آیا داروهای کنترل صرع، اینمی بدن را کاهش می‌دهند؟ داروهای استاندارد تجویز شده توسط پزشک شما برای کنترل حمله‌های صرع به هیچ عنوان موجب کاهش و تضعیف اینمی بدن نمی‌شوند.

در صورت قرنطینه چگونه نیازهای خود را برآورده کنم؟ شما باید در خانه بمانید و به هیچ عنوان از خانه خارج نشوید، اگر خود شما یا یکی از افرادی که با شما زندگی می‌کنند:

- علائم درگیری با ویروس کرونا را دارد.
- منتظر جواب تست کروناست.
- تست کرونای او مثبت شده است.
- توسط پزشک یا سازمان بهداشت به شما گفته شده در قرنطینه بمانید.

چگونه دارو و غذا تهیه کنم؟

در مدت قرنطینه باید از انواع سرویس‌های پیک برای رساندن غذا و دارو به خود استفاده کنید یا از دوستان خانواده یا همسایه‌ها بخواهید این کار را برای شما انجام دهند. با داروخانه محل زندگی خود هماهنگی‌های لازم را انجام دهید. بسیاری از داروخانه‌ها خدماتی برای رساندن دارو به درب خانه دارند.

در دسترس بمانید

اگر تنها زندگی می‌کنید ارتباط خود را به وسیله تلفن یا نرم افزارهای ارتباطی با اعضای خانواده، دوستان و فامیل حفظ کنید و از آنها بخواهید به طور منظم با شما تماس بگیرند و از احوال شما باخبر شوند، مخصوصاً اگر بیماری صرع شما تحت کنترل نیست.

فرصت نموده است. این بدين معنی است که نه واکسن تداخلی با داروهای شما ایجاد می‌کند و نه داروهای شما تأثیر واکسن را کاهش خواهد داد.

مانند تمامی واکسن‌ها، واکسن کووید-۱۹ هم دارای عوارض کم تا متوسط مثل تب است. البته این عوارض در همه افراد اتفاق نمی‌افتد ولی اگر اتفاق افتد، طی چند روز از بین خواهد رفت. چون تب در برخی افراد موجب کاهش آستانه تحریک اعصاب می‌شود، ممکن است در برخی موارد موجب بروز حمله‌های صرع شود. برای جلوگیری از این عارضه شما می‌توانید در صورت بروز تب از داروهای تب بر مثل استامینوف و ایبوپروفن به مدت ۴۸ ساعت بعد از تزریق واکسن استفاده کنید.

آیا ابتلا به کرونا بروز حمله صرع را در من افزایش می‌دهد؟

برخی بیماران مبتلا به صرع در زمان ناخوشی دچار حمله صرع می‌شوند، مخصوصاً زمانی که آن بیماری همراه تب باشد. تب یکی از علائم بیماری کروناست پس در برخی افراد موجب بروز حمله‌های صرع خواهد شد.

بهترین راه برای محافظت خود در برابر این حمله‌ها، مصرف منظم داروهای صرع است. اگر در طی بیماری دچار تب شدید طبق اعلام NHS، می‌توانید از استامینوف یا ایبوپروفن برای کاهش تب استفاده کنید. این داروها هر دو برای بیماران مبتلا به صرع بیشتر ایمن هستند. برای اطمینان بهتر با پزشک خود مشورت کنید.

آیا زدن ماسک برای بیماران مبتلا به صرع ایمن است؟

استفاده از ماسک برای بیماران صرع کامل‌ایمن بوده و در هیچ مطالعه انجام شده در طی سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ حمله‌های صرع را افزایش نداده است. حتی در صورت بروز صرع هنگام استفاده از ماسک خطری فرد را تهدید نمی‌کند.

برخی از افراد نگران سختی تنفس و افزایش دما هیچ استفاده از ماسک هستند. در مطالعه‌های انجام شده

مونوگراف داروی سدیم والپروات و مقایسهٔ قرص رهاکین با محصولات مشابه از نظر فراهمی زیستی

• شرکت داروسازی رها

قرص رهاکین ۲۰۰ انتریک کوتد شامل ۲۰۰ میلی گرم سدیم والپروات و ۲۸ میلی گرم سدیم است. قرص رهاکین ۵۰۰ پیوسته رهش شامل ۳۳۳ میلی گرم سدیم والپروات و ۱۴۵ میلی گرم والپروپیک اسید و ۴۷ میلی گرم سدیم است.

فaramakolozii باليني - فارماکودیناميک:

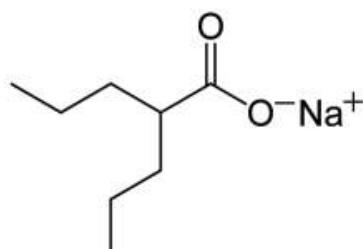
سدیم والپروات از دسته داروهای مشتق شده از اسید کربوکسیلیک با خاصیت ضد تشنج است که اثر خود را از راه مهار کانال‌های سدیم وابسته به ولتاژ؛ و نیز افزایش میزان GABA در مغز اعمال می‌کند.

- فارماکوکینتیک:

جذب: سدیم والپروات جذب سریعی در بدن دارد و با مصرف فرم‌های انتریک کوتد و پیوسته رهش، در عرض یک تا چهار ساعت به سطح پیک دارویی می‌رسد و مصرف دارو همراه یا بعد از غذا تغییر چندانی در میزان کلی جذب ندارد.

این مقاله در دو قسمت به معرفی داروی سدیم والپروات می‌پردازد که در این شماره خواننده قسمت اول آن هستید. در این قسمت، شما با ترکیب این دارو، فارماکولوژی بالینی، موارد مصرف و منع مصرف، عوارض جانبی، هشدارها، مصرف در بارداری و شیردهی، مسمومیت و شرایط نگهداری آن آشنا خواهید شد و در بخش دوم در مورد تداخل‌های دارویی، گیاهی، غذایی و آزمایشگاهی، اثر سایر داروها روی آن، دوزاژ و تجویز، بسته بندی و مطالعه‌های بیوакی والانسی آن خواهید خواند.

ترکیب
سدیم والپروات ۲۰۰ میلی گرمی انتریک کوتد (رهاکین ۲۰۰)
سدیم والپروات ۵۰۰ میلی گرمی پیوسته رهش (رهاکین ۵۰۰)

عارض جانی

نارسایی کبد به شکل نادر، ریسک تراویژن بودن، گیجی، و توهم و در بعضی موارد بی حسی یا خستگی مفرط، و افزایش ریسک تشنج همراه با کاهش و یا قطع سدیم والپروات گزارش شده است.

به صورت نادر؛ نارسایی شدید پانکراس و کبد، لرزش، سفت شدن ماهیچه ها، حرکات غیر عادی، نارسایی کلیوی، کاهش شنوایی، کهیر، تاول، تب، و ساییدگی در دهان یا ارگان های ژنتیک که در این موارد نیاز به درمان دارویی وجود دارد.

موارد ناپایدار: تهوع ، استفراغ ، درد معده ، اسهال (در شروع درمان)، ریزش موقتی مو، لرزش خفیف دستها و خواب آودگی.

سایر عوارض عبارتند از اختلال های قاعده‌گی، افزایش وزن، اختلال های هوشیاری، سردد، خونریزی های خفیف بخصوص از بینی و لثه که در این موارد باید سریع به پزشک مراجعه شود.

ناراحتی های خونی شامل: کاهش در تعداد پلاکت ها و گلوبول های سفید خون و فیبرینوژن ها، کاهش در تعداد یا سایز گلوبول های قرمز خون، طولانی شدن زمان خونریزی. به طور کلی شایعترین عوارض عبارتند از اختلال های گوارشی، تهوع، استفراغ، سوء هاضمه، اسهال، کرامپ های شکمی و بیوست. و مهمترین عوارض عبارتند از: نارسایی کبدی منجر به مرگ یا علائم غیراختصاصی مانند فقدان کنترل تشنج، بی قراری، ضعف، ادم صورت، بی اشتھایی، زردی، استفراغ و افزایش وزن.

هشدارها

این دارو برای بزرگسالان و کودکان بالاتر از ۱۷ کیلوگرم مورد استفاده قرار می‌گیرد و در موارد دیگر باید احتیاط های ویژه را به کار برد. سدیم والپروات در بیماران مبتلا به بیماری های کبدی مانند هپاتیت یا سابقهٔ فامیلی و شخصی بیماری های کبدی شدید، پورفیریا و هپاتیت (تولید غیر معمول پیگمان ها) نباید مصرف شود.

در شروع درمان با سدیم والپروات ممکن است تعداد حمله های صرع افزایش یابد یا انواع مختلف صرع ایجاد شود که باید سریع به پزشک مراجعه کرد.

در زمان مصرف سدیم والپروات در صورت ایجاد

توزیع: سدیم والپروات دارای توزیع وسیع در بدن است و بیش از ۹۰ درصد دارو با پروتئین های پلاسمایی پیوند می‌شود. افزایش ناگهانی میزان دارو منجر به کاهش پیوند با پروتئین های پلاسمایی و تغییر در کلیرانس و حذف دارو می‌شود. حدود ۷ تا ۲۵ درصد از مقدار پیوند نشده در پلاسمای دمای مغزی نخاعی تجمع پیدا می‌کند. **متاپولیسم:** سدیم والپروات دارای متاپولیسم کبدی است و ۳۰ تا ۵۰ درصد به صورت گلوكورونیده، کانثوگه شده و از ادرار دفع می‌شود. متاپولیسم میتوکندریایی از راه بتا اکسیداسیون؛ مسیر دیگر برای متاپولیسم بیشتر از ۴۰ درصد دارو است.

دفع: حذف عمده سدیم والپروات از راه ادرار است و میزان کمی از مدفوع و هوای بازدمی دفع می‌شود؛ نیمة عمر سرمی سدیم والپروات ۶ تا ۱۶ ساعت است و دفع کلیوی دارد.

موارد مصرف

موارد مصرف آن برای صرع پارشیال یا ژنرالیزه، ابسنس، صرع میوکلونیک، تونیک-کلونیک، آتونیک، ترکیبی، انواع ساده و کمپلکس صرع فوکال و ژنرالیزه، نوع اولیه و ثانویه صرع ژنرالیزه، بعضی سندروم های خاص مثل West، Lenox-Gastaut ایست. همچنین برای درمان افسردگی همراه با مانیک و اختلال دوقطبی جایگزین لیتیوم، به ویژه در مواردی که بیمار چهار بار یا بیشتر در سال در معرض این بیماری بوده است، دردهای نوروپاتیک و پیشگیری از میگرن، درمان سندروم کوشینگ (برای کاهش کورتیزول)، اختلال های خارج هرمی مانند دیسکنی کند شونده، تب و سکسکه، ایدز، توده های بد خیم، اسپاسم های ماهیچه ای و اختلال های روانی.

موارد منع مصرف

در صورت آلرژی به سدیم والپروات، والپروات، والپرومايد و یا هر یک از اجزاء تشکیل دهنده دارو مثل رنگ و مشتقات سلولزی، این دارو نباید مصرف شود.

منع مصرف در بیماران مبتلا یا دارای سابقهٔ اختلال یا بیماری کبدی، سابقهٔ فامیلی ابتلا به اختلال بسیار شدید کبدی و دارای حساسیت مفرط به دارو، تجویز همزمان با داروهای ضد صرع هپاتوتوكسیک. نارسایی لوزالمعده، پورفیریایی کبدی در بیماری اخانواده اش، هموراژیک دیاتزیز.

گزارش شده عبارتند از: لبیال کلفت و اختلال‌های کاردیوسکولار.

قطع ناگهانی داروهای ضد تشنج در مادران باردار باعث وخیم ترشدن شرایط بیماری و اثرهای ناخواسته و ناگوار روی جنین می‌شود.

سدیم والپروات در حیوانات (موش، موش صحرایی و خرگوش) تراویژن بوده است.

در طول بارداری، مصرف سدیم والپروات اگر مؤثر بوده است، نباید قطع شود.

در طول بارداری حداقل دوز مؤثر باید استفاده شود.

قبل از زایمان لازم است تمامی تست‌های غیر صحیح بسته شدن نورال تیوب، شمارش پلاکت‌ها، سطح پلسمایی فیبرینوژن و تست انعقاد (TCA) انجام شود. در نوزادان نیز تمامی تست‌های هماتولوژی باید انجام شود. در شیردهی: دفع سدیم والپروات در شیر بسیار کم و از یک تا ده درصد سرم خون است.

به طور کلی با مصرف سدیم والپروات در سه ماهه اول بارداری، احتمال نقص لولهٔ عصبی افزایش می‌یابد و مصرف با احتیاط در دوران شیردهی زیر نظر پزشک توصیه می‌شود.

مسومیت

علائم مسمومیت حاد با سدیم والپروات عبارتند از: کما، کاهش تون عضلانی، کاهش رفلکس‌ها، نارسایی تنفسی و تشنج هم گزارش شده است. کمک‌های فوریتی شامل تخلیه و شستشوی معده حتی بعد از ۱۰ الی ۱۲ ساعت بعد از مصرف سدیم والپروات، گاواش، حفظ بروان ده ادراری، دفع ادرار و کربن فعال است.

در موارد بسیار شدید همودیالیز یا تعویض پلاسما یا همопرفیوژن هم پیشنهاد می‌شود.

نالوکسون به طور موقتی آمیزی در چند مورد توانسته است برای بهبود علائم دپرسیون تنفسی کمک کند.

شرایط نگهداری

رهایکین باید در شرایط خشک و دمای اتاق زیر ۲۵ درجه سانتی گراد نگهداری شود.

رهایکین هیگروسکوپ و نمکی است، باید در جای خشک نگهداری شود و به هیچ وجه در معرض هوای آزاد قرار نگیرد.

خستگی ناگهانی، کاهش اشتها، کسالت، بی‌خوابی، تهوع و استفراغ مکرر، دردهای شکمی، تکرار حمله‌های صرع اپیلپتوس حتی در صورتی که درمان به طور صحیح صورت گیرد، سریع به پزشک خود مراجعه کنید.

از قطع یا کاهش ناگهانی میزان رهایکین اجتناب کنید. در شش ماهه اول مصرف رهایکین از نظر انجام تست‌های خونی و اندازه گیری عملکرد کبد، با پزشک خود مشورت کنید. دورهٔ پر خطر درمان با سدیم والپروات دو تا ۱۲ هفته اول درمان است.

فکر خودکشی در بعضی موارد در افراد مصرف کننده داروهای ضد تشنج گزارش شده است، در صورت بروز اینگونه تمایل فکری با پزشک خود مشورت نمایید. درین آزمایش‌ها، تست پروتوبیبن و سنتزپروتئین‌ها از مهمترین تست‌ها هستند.

در صورت کاهش قابل توجه سطح فیبرینوژن و فاکتورهای انقادی و افزایش سطح بیلیروبین و ترانس آمینازها، ترک درمان با رهایکین توصیه می‌شود. در صورت وجود acute abdomen، تست سطح سرم آمیلاز قبل از هرگونه از جراحی توصیه می‌شود.

در بیماران با ناراحتی کلیوی افزایش سطح غلظت سرمی والپرویک اسید باید برای تعیین دوز از مد نظر باشد. در کودکان و بچه‌ها مصرف همزمان سالیسیلات‌ها و والپرویک اسید باعث مسمومیت کبدی و سندروم ری می‌شود.

در افراد با نقص سیستم ایمنی، مصرف والپرویک اسید باید با احتیاط انجام گیرد. با در نظر گرفتن ریسک‌های بالقوه به ویژه در افراد دچار سیستمیک Lupus اریتماتوس SLE نیز، احتیاط لازم است. اجتناب از راندگی و کارهای نیازمند به هوشیاری تا رفع اثر دارو.

اجتناب از نوشیدن الکل و دیگر نوشیدنی‌های الکلی و سایر مضعف‌های CNS.

صرف در بارداری و شیردهی
در نوزادان متولد شده از مادرانی که داروهای ضد تشنج دریافت کرده‌اند، ریسک اختلال‌های اعصابی دو تا سه برابر است. بیشترین موارد این نوع اختلال‌های

داروی کاربامازپین

• شرکت پارس دارو

کلی دارای اثربخشی مشابه هستند؛ اما برخی از این داروهای جدیدتر قابل تحملتر از کاربامازپین هستند. در همین راستا، تغییرهایی در الگوهای درمان ایجاد شده که در کشورهای مختلف متفاوت است.

با این حال، کاربامازپین در بین دو یا سه دارویی که بیشتر تجویز شده، برای صرع کانونی (focal) در بسیاری از کشورها باقی مانده است و به طور گسترده‌ای در اروپا، آفریقا، آمریکای جنوبی و آسیا مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ این اتفاق نشان‌دهنده سازش خوبی بین هزینه، در دسترس بودن و اثربخشی این دارو است.

کاربامازپین موارد استفاده دیگری به جز صرع فوکال (پارشیال) و صرع ژنرالیزه نیز دارد. از جمله می‌توان به مصرف این دارو در درمان فازهای پومانیا و مانیای خفیف تا متوسط در اختلال دو قطبی و دردهای نوروپاتی اشاره کرد. همچنین داروی کاربامازپین به صورت تک دارویی در درمان همزمان اختلال دو قطبی و دردهای مزمن استفاده می‌شود.

صرع یکی از شایعترین اختلال‌های عصبی است که تقریباً ۵۰ میلیون نفر را در سراسر جهان درگیر کرده است. با وجود افزایش چشمگیر راهکارهای درمانی در ۳۰ سال گذشته، صرع هنوز رتبه چهارم را در بیماری‌های گستردۀ در جهان دارد.

در حال حاضر نزدیک به ۳۰ داروی ضدصرع (AEDs) وجود دارد که بیش از دو سوم آنها پس از کاربامازپین (CBZ) و یک سوم آنها پس از مشتق آن، یعنی اکس‌کاربامازپین (OXC) به بازار عرضه شده‌اند. پس از معرفی این داروهای ضدصرع جدید، نقش کاربامازپین و اکس‌کاربامازپین در برنامه‌های درمانی برای کنترل تشنج و مدیریت مؤثر صرع، نیاز به بازبینی دارد.

گایدلاین‌های اصلی از این دو دارو به عنوان گزینه‌های خط اول یا جایگزین‌های خط دوم برای درمان صرع کانونی (focal) و تشنج تونیک-کلونیک اولیه ژنرال (primary generalized tonic-clonic seizures) نام می‌برند. شواهد نشان می‌دهد که داروهای ضدصرع به طور

نقش مدرسه در رشد روانی-اجتماعی دانش آموزان مبتلا به صرع

دکتر داریوش نسبی طهرانی

متخصص مغز و اعصاب و مدیر عامل انجمن صرع ایران

است، انتقال اطلاعات صحیح و علمی است. رسیدن به نقطه تأثیرگذار و مثبت در ارائه اطلاعات در مورد شناخت صرع از جمله تشخیص، درمان، کمک‌های اولیه و حمایت‌های موردنیاز صرع به صورت خام، زمانی اتفاق می‌افتد که اولاً همخوانی داشته باشند و دوم اینکه با سطح دانش مخاطب متناسب سازی شود و همچنین متناسب با موقعیت فرد مبتلا مورد استفاده قرار گیرد.

همانطور که گفته شد والدین باید شناخت کافی در مورد بیماری فرزندشان داشته باشند که همین اطلاعات باید به شکلی دیگر بدون اینکه ناقض دانش والدین باشد در بخش‌هایی که اهمیت بیشتری برای اولیای مدرسه دارد، مورد استفاده معلم، مدیر، ناظم و همکاران مدرسه قرار گیرند.

انجمن صرع در این زمینه می‌تواند با برگزاری کلاس‌های آموزشی، توزیع کتاب و بروشور نقش خود را در کنترل بیماری ایفا کند، چون این کار از عهده فضاهای رسانه‌ای خارج است.

مسلسل در گام نخست، افزایش اطلاعات با درنظر گرفتن نکته‌های فوق بسیار مهم است و سپس در گام بعدی شیوه استفاده از اطلاعات توسط اولیای مدرسه مهم است زیرا در جامعه ما بیشتر روی آگاه سازی و اطلاع رسانی کار شده است اما شیوه و روش‌های استفاده از اطلاعات آموزش داده نشده است که این مسئله یکی از فاصله‌ها و خلاء‌هایی است که در مسیر افزایش آگاهی وجود دارد زیرا صرفاً دادن اطلاعات بدون آموزش شیوه استفاده از آنها، کمک زیادی در این مسیر نمی‌کند چراکه انسان یک موجود مختار و تصمیم‌گیرنده است که در شرایط خاص تصمیم‌های متفاوتی می‌گیرد. فرض کنید دانش آموزی در مدرسه دچار تشنج می‌شود که اولیای مدرسه دانش کافی در مورد تشنج و کمک‌های اولیه دارند، اما از شیوه صحیح برخورد با دانش آموز پس از

در ادامه گفت و گو در مورد نقش والدین در رشد روانی-اجتماعی کودکان مبتلا به صرع، کنترل و درمان آن؛ و نیز تعامل کودک با سایر افراد و حوزه‌ها، حوزه دیگر محیط مدرسه و اولیای مدرسه است که شامل معلم، مدیر، ناظم و سایر کارکنان مدرسه است که می‌توانند در وضعیت صرع دانش آموز، تأثیر بگذارند.

اولین نکته مهم در فضای آموزشی و مدرسه این است که باید آگاهی و دانش اولیای مدرسه در مورد صرع، افزایش پیدا کند و به شکلی صحیح جا بیفتند. عموماً اولیای مدرسه از قبل اطلاعاتی در مورد صرع دارند، اما ممکن است این اطلاعات ناقص یا نادرست باشد که در برخورد با دانش آموز مبتلا به صرع اثر منفی می‌گذارد، بنابراین به جای اینکه بگوییم افزایش اطلاعات، می‌گوییم اصلاح اطلاعات. یعنی اطلاعات قبلی که نادرست یا ناقص بوده، اصلاح و تکمیل شده و اطلاعات درست و به روز در اختیار آنها قرار گیرد. قطعاً این اطلاعات درست در کنترل صرع دانش آموزان نقش مهمی دارد.

در مسیر افزایش و اصلاح اطلاعات که می‌تواند هم به شکل آموزش حضوری باشد، هم به صورت دراختیار قرار دادن بروشور و کتاب و یا نمایش ویدئو باشد، نکته قابل توجه، همخوانی و یکپارچگی این اطلاعات است. در جامعه ما متأسفانه همخوانی و همگرایی در ارائه اطلاعات وجود ندارد، چون منابع مختلف اطلاعات متفاوتی را ارائه می‌دهند، مثلاً اطلاعات منتشر شده در مجله‌ها، کتاب‌ها، اینترنت، صدا و سیما، پژوهش و حتی تجربه خود بیماران با هم متفاوت است، بنابراین اصل همخوانی در ارائه اطلاعات و انتقال دانش بسیار مهم است که باید متناسب با هم باشد و بتوانند یکدیگر را تقویت کنند، نه تضعیف. زیرا اطلاعات تضعیف کننده منجر به رسیدن بحث‌ها به خرافات می‌شود. بنابراین یکی از نقش‌های مهمی که انجمن صرع از ابتدای فعالیت خود تا کنون ایفا کرده

معلم به دلیل ارتباط تنگاتنگ و مستقیم با دانش آموز، نقش تعیین کننده‌ای در تشخیص و حتی درمان بهتر صرع در کودکان دارد و حتی نمی‌تواند این نقش را به مربی بهداشت واگذار کند زیرا مانند این است که پدر و مادر وظیفه خود را در برابر فرزندشان به فرد دیگری واگذار کنند.

معلم باید به دانش آموز مبتلا به صرع نگاه حساسی داشته باشد و نه تنها رفتار درستی با دانش آموز داشته باشد، بلکه عملکرد او را نیز زیر نظر داشته باشد زیرا مسائل احتمالی در رفتار دانش آموزان مانند اضطراب، بیقراری، پرخاشگری، خواب آلودگی، کم توجهی یا حتی اختلال یادگیری ممکن است از عوارض صرع یادروهای صرع باشد که معلم در مدرسه مشاهده می‌کند و لازم است به خانواده و پزشک اطلاع داده شود چون ممکن است پزشک با این اطلاعات تشخیص را تغییر دهد یا داروها را تغییر دهد. خیلی از اوقات تشخیص صرع در دانش آموز اولین بار با دقت و پیگیری معلم و از مدرسه آغاز می‌شود، بنابراین حساس بودن و دقت معلم در این زمینه بسیار مهم است. به طور کلی در مورد تمام دانش آموزان لازم است قبل از اینکه برچسب تنبیلی یا بازیگوشی زده شود، بررسی‌های لازم پزشکی و ارزیابی‌های روانشناسی انجام شود و عدم پیشرفت تحصیلی او علت یابی شود زیرا ممکن است پشت این مسائل، بیماری پنهانی وجود داشته باشد.

بنابراین نقش اولیای مدرسه و به ویژه معلم، هم برای دانش آموزی که تشخیص صرع گرفته و تحت درمان است، مهم است که بتوانند از او حمایت کرده و به رشد اعتماد به نفس و توانبخشی او کمک کنند و تعامل نزدیک با والدین او داشته باشند و به پزشک اطلاعات مناسبی می‌توانند برای اولین باره تشخیص صرع در آنها کمک کند.

نکته مهم دیگر در مدرسه این است که در مورد آموزش صرع به سایر دانش آموزان، توصیه نمی‌شود که معلم یا اولیای مدرسه این کار را انجام دهنند، چون ممکن است باعث نشان گذاری دانش آموز مبتلا به صرع در مدرسه شده و او را دچار آسیب روانی کند، اما انجمن صرع در این زمینه می‌تواند با برگزاری کلاس‌های آموزشی به شکل عمومی به مدرسه ورود کرده و این آموزش‌ها را ارائه دهد تا دانش آموز مبتلا به صرع انگشت نما نشود.

بروز تشنجه آگاهی ندارند، مثلاً نمی‌دانند دانش آموز را به منزل بفرستند، به بیمارستان ارجاع دهند، با اورژانس تماس بگیرند یا او را در مدرسه نگه دارند؛ او را مؤاخذه کنند که چرا داروهایش را مصرف نکرده، به خانواده اش اطلاع دهند و یا کار دیگری بکنند. بنابراین شیوه بخورد صحیح با دانش آموز، خود نیازمند آموزش ویژه‌ای است که باید در قالب برگزاری کارگاه‌های آموزشی انجام شود تا فرصت آموزش‌های عملی و پرسش و پاسخ را فراهم کند. گاهی ممکن است اولیای مدرسه به دلیل عدم مهارت کافی هنگام بروز تشنجه در دانش آموز، مضطرب شده و اضطراب خود را به سایر دانش آموزان و اولیای کودک منتقل کنند و یا بر عکس با بی تفاوتی بخورد کنند و بعضی مسائل مهم مورد غفلت واقع شود که این بخوردها به هر دو صورت آسیب زننده است. بنابراین لازم است انجمن صرع برای برگزاری این کارگاه‌ها اقدام کند تا در زمان اتفاق تشنجه برای دانش آموز، اولیای مدرسه بتوانند ضمن حفظ خونسردی خود و انجام کمک‌های اولیه، در زمان مناسب تصمیم صحیح گرفته و بخورد مناسبی با دانش آموز داشته باشند.

مسئله مهم دیگر، چگونگی رفتار با دانش آموز زمانی است که اولیای مدرسه متوجه ابتلاء او به صرع می‌شوند. در این زمان لازم است اولیای مدرسه آموزش بیینند تا رفتار آنها تأثیر مثبتی در روند درمان دانش آموز داشته باشد یا در مسیر آموزش او اختلال ایجاد نکند. متوفانه گاهی دیده می‌شود معلم یا اولیای مدرسه وقتی متوجه ابتلاء دانش آموز به صرع می‌شوند، بخورد متفاوتی می‌کنند مثلاً ممکن است معلم ترحم کند یا گذشت و مهربانی بیش از حد نشان دهد یا بر عکس او را طرد کرده و نادیده بگیرد که این مسئله می‌تواند باعث تشدید استیگماتی صرع شده و به دانش آموز آسیب روانی بزند. بنابراین علاوه بر اینکه رفتار اولیای مدرسه نباید آسیب زننده باشد، بلکه باید تلاش کنند تا بر اساس شناختی که از دانش آموزدارند، اعتماد به نفس او را تقویت کرده و باشناخت استعدادهای او، به رشد توانمندی‌های او کمک کنند. ممکن است دانش آموزان مبتلا به صرع نیازمند ارزیابی روانشناختی باشند چون تجربه احساس‌هایی مثل خجالت از ابتلاء به بیماری یا مصرف دارو دارند که منجر به پنهان کردن بیماری می‌شود.

صرع در کودک و مسئولیت خانواده

• دکتر مهیار نوربخش، فلوشیپ صرع

اطمینان حاصل کنید که مسئولان مدرسه یا مهدکودک فرزند شما درباره داروی ضد صرع اطلاعات کافی دارند و ترتیبی داده شده است که فرزندتان در صورت نیاز آن را در مدرسه مصرف کند. همچنین بخواهید که مراقبان، کودکتان را در مورد کمک‌های اولیه تشنج آموزش دهند.

از عوامل تشنج زا خودداری کنید
فعالیت‌های روزانه فرزند خود را زیر نظر داشته باشید و عوامل محرك تشنج را بنویسید. این عوامل در هر کودک مبتلا به صرع می‌تواند متفاوت باشد، اما برخی از محرك‌های رایج عبارتند از:

- استرس
- فراموشی مصرف دارو
- کمبود خواب
- نورهای جرقه زننده و رقص نور

مهم است بدانید که اکثر کودکان مبتلا به صرع هیچ مشکلی در تماشای تلویزیون، مشاهده صفحه کامپیوتر یا انجام بازی‌های ویدیویی ندارند.

علائم هشدار دهنده تشنج را بشناسید
انواع مختلفی از تشنج‌ها وجود دارند که هر کدام از آنها از نظر شدت و علائم هشدار دهنده متفاوت هستند. این علائم هشدار دهنده ممکن است شامل موارد زیر باشد:

- خیره شدن بیش از حد
- حرکت پرشی یا پیچشی (jerking or twitching)
- دوره‌های پلک زدن سریع چشم

مسئولیت خانواده برای کودک مبتلا به صرع چیست و لازم است به چه نکته‌هایی توجه شود؟

رسیدن به تشخیص دقیق
تشخیص صرع در کودکان چالش‌های متفاوتی نسبت به بزرگسالان دارد. بسته به نوع و شدت صرع در کودکان، علائم برخی از انواع تشنج ممکن است به عنوان یک رویاپردازی بی خطر تلقی شود. صرع در کودکان می‌تواند بیماری مرموزی باشد. تیم درمانی کودک شما تعدادی از بررسی‌های پزشکی شامل آزمایش و نوار مغز و احتمالاً ام آر آی را انجام می‌دهد. همچنین ممکن است برای ارائه اطلاعات بیشتر و کمک به توسعه یک برنامه درمانی مؤثرتر، از شما خواسته شود که هنگام تشنج، یادداشت‌های دقیق یا حتی یک فیلم از فرزند خود بگیرید.

داروهای کودکtan را زیر نظر داشته باشید
قرار نیست همه کودکان مبتلا به تشنج تحت درمان با داروهای ضد صرع قرار بگیرند، این تصمیمی است که باید با مشورت پزشک اطفال و متخصص مغز و اعصاب فرزند شما گرفته شود و اگر کودک شما تحت درمان با داروی صرع قرار می‌گیرد، برخی از سوال‌ها که باید با پزشک مطرح شود، عبارتند از:

- هر چند وقت یک بار باید دارو مصرف کند؟
- آیا باید هر روز در زمان مشخصی دارو مصرف کند؟
- اگر مصرف دارو فراموش شد باید چه کار کرد؟
- آیا عوارض جانبی بالقوه‌ای وجود دارد؟

بگذارید. اطمینان حاصل کنید که همه تا آنجا که ممکن است از تشنجه آگاه باشند و بتوانند در موقع ضروری کمک کنند.

فرزندان را به انجام فعالیت‌های عادی و روزمره تشویق کنید

اجاره دهید فرزند شما کودکی کند. فرزند خود را تشویق کنید تا آنجا که ممکن است با سایر کودکان ارتباط اجتماعی داشته باشد و در فعالیت‌هایی که مورد تأیید متخصص اطفال و متخصص مغز و اعصاب او است، شرکت کند. برکارهایی که فرزند شما می‌تواند انجام دهد، تمکر کنید و او را تشویق کنید تا در زندگی مشارکت فعال داشته باشد. ابتلا به صرع ممکن است محدودیت‌هایی ایجاد کند، اما به طور کلی فرزند شما باید بتواند در اکثر فعالیت‌ها شرکت کند.

بدانید که صرع فرزند شما می‌تواند در طول زمان تغییر کند در بسیاری از موارد، کودکان با ورود به دوران نوجوانی از صرع رها می‌شوند. اگر فرزند شما داروی صرع مصرف می‌کند و چندین سال بدون تشنجه بوده است، تیم درمانی فرزند شما ممکن است پیشنهاد کند که مصرف دارو را به آرامی متوقف کنید.

برای خودتان وقت بگذارید

شما به عنوان والدین یا سرپرست کودک مبتلا به صرع، همه چیز را می‌توانید تغییر دهید اما به خودتان فرصت دهید، همه مسئولیت‌ها را بر عهده خودتان نگیرید و از دیگران هم کمک بخواهید تا از فرسودگی شغلی که هم بر شما و هم بر فرزند شما تأثیر می‌گذارد، جلوگیری کنید.

قطعاً نکته‌های دیگری هم در مورد شیوه تعامل والدین و فرزندان وجود دارد که در آینده به آن پرداخته خواهد شد و در مورد نمونه‌هایی از تأثیر والدین بحث خواهد شد.

- سفت شدن بدن و اندام‌ها
- تنفس سطحی یا تند تنفس یا وقفه تنفسی
- بی اختیاری ادرار یا مدفع
- عدم پاسخ دهنده به محرک‌های صوتی
- مبهمن یا گیج به نظر رسیدن
- از دست دادن هوشیاری
- تکان دادن بیش از حد سر

ثبت اندیش باشید

فرزنдан ما به دنبال نشانه‌هایی در مورد شیوه رفتار ما هستند و این حتی در مورد کودک مبتلا به صرع بیشتر صادق است که ممکن است برای مقابله با آن تلاش کنند.

ثبت اندیش باشید و از بحث در مورد هرگونه مشکل مالی یا غیره که بر صرع فرزند شما یا خانواده شما تأثیر می‌گذارد، اجتناب کنید. نگرش ثبت می‌تواند تأثیر فوق العاده‌ای بر روحیه و دیدگاه کلی فرزند شما در مورد صرع او داشته باشد.

مراقب تغییرهای رفتاری یا خلقی باشید

برای برخی از کودکان، صرع و مصرف داروهای ضد صرع ممکن است بر رفتار یا خلق و خوی آنها تأثیر بگذارد. در صورت مشاهده هر یک از موارد زیر، با تیم درمانی فرزند خود مشورت کنید:

- مشکلات کودک یا مشکلات یادگیری او در مدرسه
- تحریک پذیری
- طرد شدن از طرف دوستان و خانواده
- بی اشتھایی
- جمله‌های ناامید کننده
- مشکل خوابیدن

از صرع نترسید

تشویق کودک به صحبت در مورد صرع ممکن است به او کمک کند احساس بهتری داشته باشد. علاوه بر این، تشنجه و صرع را آشکارا با فرزند و خانواده خود در میان

شیوه مقابله با احساس گناه در طول بیماری همه گیر COVID-19

www.verywellmind.com

نویسنده: آمی مورین

ترجمه: ویدا ساعی، کارشناس ارشد روانشناسی بالینی

• صفحه ۱۴۰ • شماره ۳۷ • سال نوزدهم • تابستان ۱۴۰۰

احساس گناه می‌کنند زیرا به آن خوبی که فکر می‌کنند، رفتار نمی‌کنند؛ و برخی دیگر تقریباً در مورد همه چیز احساس گناه می‌کنند.

احساس گناه یک حس قوی است که در صورت عدم کنترل می‌تواند منجر به برخی از اقدام‌های نه چندان سالم شود.

اگر در طول همه گیری COVID-19 احساس گناه می‌کنید، تنها نیستید. در مورد این بحران بین المللی چیزی وجود دارد که به نظر می‌رسد منجر به ایجاد احساس گناه زیادی می‌شود.

آیا در حالی که به کار خود در خانه ادامه می‌دهید، فرزندان خود را به مهد کودک می‌فرستید، یا اینکه فکر می‌کنید به اندازه کافی نمی‌توانید به دیگران کمک کنید و دچار احساس گناه می‌شوید، می‌توانید تشخیص دهید که چگونه با این احساس به شیوه‌ای سالم که برای سلامتی شما ضروری است، برخورد کنید؟

- من احساس گناه می‌کنم که زندگی من در دوران قرنطینه واقعاً بهتر شده است.
- احساس گناه می‌کنم زیرا می‌توانم در خانه کار کنم در حالی که دیگران شغل خود را از دست داده اند.
- احساس گناه می‌کنم زیرا در حال حاضر درآمد بیشتری نسبت به قبل دارم.

- من احساس گناه می‌کنم زیرا در حال حاضر بسیار خوشحالم و لی دیگران رنج می‌برند.

چیزهایی که ممکن است در مورد آنها احساس گناه کنید در طول بیماری همه گیر، برخی از افراد از اینکه حالشان خوب است، احساس گناه می‌کنند، بعضی از مردم نیز

چرا ممکن است اکنون احساس گناه بیشتری کنید
ممکن است مواردی را که نسبت به آنها احساس گناه دارید، ادامه پیدا کند. برای بسیاری از افراد، چیزهای زیادی وجود دارد که از آنها احساس بدی دارند، چه در حال مبارزه با کرونا باشید و چه در شرایط خوبی باشید.

مردم رنج می‌برند

وقتی اخبار را روشن می‌کنید یا آخرین عنایین خبری را می‌خوانید، می‌بینید که مردم با بیماری جسمی، مشکلات سلامت روان و مشکلات اقتصادی روبه رو هستند و بسیاری از مردم برای از دست دادن عزیزان خود ناراحت هستند.

اگر شما به اندازه دیگران رنج نمی‌برید، ممکن است از اینکه وضعیت خوبی دارید، احساس گناه کنید. مثل زمانی که در یک تصادف عده‌ای جان خود را از دست می‌دهند و ممکن است بازماندگان احساس گناه را تجربه کنند.

اگر در حال حاضر بهتر از حد معمول کار می‌کنید، ممکن است این امر صادق باشد که چون وضعیت اقتصادی شما بهتر شده است یا امکان کار کردن از راه دور را دارید، ولی مردم بیشتر در حال رنج هستند، از اینکه که می‌توانید نسبت به دیگران به شکلی بهتر عمل کنید، احساس بدی داشته باشید.

دیگران ممکن است شما را خجالت زده کنند

اگر خبرهای خوبی مانند ارتقای درجه یا جشن تولد را به اشتراک می‌گذارید، دیگران ممکن است سریع به شما یادآوری کنند که در دوره همه گیری کرونا نباید در مورد آنها صحبت کنید.

این که کسی به پست شما در رسانه‌های اجتماعی بی‌توجهی می‌کند یا کسی می‌پرسد که چگونه می‌توانید در چنین شرایطی خوشحال باشید، ممکن است برای خوش شانسی خود یا حتی به خاطر داشتن روحیه خوب، شامنده شوید و باعث شود در مورد موقعیت خوب خود احساس گناه کنید.

فرزنдан و خانواده شما تحت تأثیر قرار گرفته اند

بسیاری از مردم احساس تنها بی می‌کنند زیرا قادر به دیدار دوستان و خانواده نیستند. کسانی که دارای فرزند هستند، ممکن است احساس گناه کنند زیرا متوجه شده‌اند که فرزندانشان تحت تأثیر عوامل منفی قرار می‌گیرند. ممکن است فکرهایی مانند این داشته باشید:

- احساس بدی دارم وقتی حوصله بچه هایم سرفته و به آنها اجازه می‌دهم زمان بیشتری با صفحه نمایش کار کنند.
- احساس گناه می‌کنم که در طول روز با بچه هایم بازی نمی‌کنم.
- من احساس وحشتناکی دارم از اینکه والدینم نمی‌توانند در حال حاضر فرزندانم را ببینند.
- من احساس گناه می‌کنم زیرا بچه های من بدخت به نظر می‌رسند.
- احساس بدی دارم که نمی‌توانم به والدینم در خانه سالمدان سر بزنم.

شما قوانین فاصله اجتماعی را رعایت کرده‌اید یا نکرده‌اید

این امکان وجود دارد که شما در شروع همه گیری کرونا از قوانین فاصله گذاری اجتماعی پیروی نکرده باشید و به این دلیل احساس گناه کنید. و یا شاید حتی با وجود اینکه به تمام قوانین پایبند بوده اید، ولی چون رویدادهای مهم را از دست داده اید، احساس گناه کنید.

ممکن است فکرهای شما اینگونه به نظر برسند:

- احساس بدی دارم که در ابتدا در مکان‌های عمومی از ماسک استفاده نکرده‌ام.
- احساس گناه می‌کنم که به یک اجتماع شلوغ رفته‌ام.
- احساس بدی دارم که به دلیل رعایت فاصله اجتماعی در مراسم تشییع جنازه شرکت نکرده‌ام.

مهمن است که به خاطر داشته باشید که بسیاری از مردم در حال حاضر دقیقاً همین فکرها را دارند. بنابراین، ایده خوبی است که به خود یادآوری کنید که در این تجربه تنها نیستید.

مدیریت احساس گناه به روش سالم

ممکن است نتوانید این واقعیت را که احساس گناه می‌کنید، کنترل کنید. اما می‌توانید شیوه واکنش به آن را کنترل کنید.

احساس گناه را تأیید کنید و بپذیرید

احساس گناه یک احساس عادی و سالم است. تجربه آن زمانی که به کسی صدمه زده اید یا اشتباه کرده اید نشانه خوبی است، این بدان معناست که وجود آن دارید. اما گاهی اوقات، ممکن است احساس گناه غیر ضروری داشته باشد.

انرژی خود را برای مبارزه با احساس گناه خود هدر ندهید و فکر نکنید، «من نباید چنین احساسی داشته باشم». نادیده گرفتن آن یا حتی تلاش برای سرکوب آن، کاری از پیش نمی‌برد.

در عوض، به احساس‌های خود توجه کرده و آنها را تأیید کنید. برای آنها نام بگذارید. مطالعه‌ها نشان می‌دهد که فقط برچسب زدن به احساسات می‌تواند کمک کند تا شدت کمتری داشته باشند.

تأیید احساس‌های شما همچنین باعث آزاد شدن قدرت مغز می‌شود. به جای هدر دادن انرژی برای احساس گناه، احساس‌های خود را شناسایی کنید و سعی کنید به جلو حرکت کنید.

اگر به کسی صدمه زده اید، عذرخواهی کنید

همیشه احساس گناه، غیر ضروری نیست. ممکن است موقعی وجود داشته باشد که احساس گناه شما یادآور این باشد که به کسی صدمه زده اید.

چه به خاطر فشار روانی بر سر همسرتان فریاد بکشید و چه به مادر خود بگویید که بیش از حد به اخبار واکنش نشان داده است، احساس گناه شما ممکن است یادآور این باشد که باید عذرخواهی کنید.

اگر اشتباه کردید، اشتباه خود را در برابر طرف مقابل بپذیرید. بدون هیچ بهانه‌ای برای رفتار خود متأسف باشید و مسئولیت کامل آن را بپذیرید. به جای این که

قوانین معمول اعمال نمی‌شود

بسیاری از کارهایی که قبل از همه گیری کرونا دوست داشتید، مانند ملاقات مکرر با والدین خود و یا محدود کردن مدت حضور کودکان در استفاده از کامپیوتر و گوشی، ممکن است دیگر اولویت شما نباشد.

دیدار دوستان و خانواده

اگر بیشتر عمر خود را صرف این باور کرده اید که باید با عزیزان خود وقت بگذرانید، در حال حاضر ممکن است به دلیل عدم وجود این امکان، در شما احساس گناه ایجاد شود. حتی اگر بدانید که ملاقات نکردن آنها امن ترین و مهربان‌ترین کاری است که می‌توانید انجام دهید، باز هم ممکن است به این دلیل که رفتار شما با باورهایتان در تضاد است، احساس بدی داشته باشید «من نمی‌توانم با والدین ملاقات کنم، گرچه معتقدم گذراندن وقت با خانواده مهم است».

زمان استفاده از نمایشگرها برای کودکان شما

اگر زمان و انرژی زیادی را صرف این کرده اید که از خیره شدن فرزندانتان به دستگاه‌های دیجیتالی جلوگیری کنید، اکنون ممکن است قوانین شما تغییر کرده باشد. شاید اجازه دهید فرزندان شما از دستگاه‌های خود برای گپ زدن با دوستان استفاده کنند تا اینکه در حال حاضر به وسائل الکترونیکی خود دسترسی نداشته باشند. یا شاید نیاز باشد به صورت آنلاین در مدرسه شرکت کنند که در این صورت مهم است که همیشه با مدرسه در ارتباط باشند.

ممکن است مغز شما این حقیقت را نپذیرفته باشد که فعلًاً شما محبور نیستید قوانین قبلی خود را در مورد لوازم الکترونیکی رعایت کنید.

حتی اگر اولویت‌ها و قوانین شما در طول همه گیری تغییر کند، شما باید همه را سالم و این نگه دارید، ممکن است مدتی طول بکشد تا مغزو احساس‌های شما بتواند به این ایده برسد که قوانین معمول، دیگر اعمال نمی‌شود.

بگویید «متأسفم که احساس شما آسیب دید»، بگویید: «متأسفم که حرف بدی زدم.»

اما به یاد داشته باشید که شما حتی اگر هیچ کار اشتباهی انجام نداده باشید هم، ممکن است احساس گناه کنید. ممکن است احساس بدی داشته باشید که فرزندان شما اغلب از خانه خارج نمی‌شوند یا نمی‌توانند برای فرزند خود جشن تولد بزرگ بگیرید، حتی اگر این چیزها تقصیر شما نیست. اگر به کسی صدمه نزدید، عذرخواهی محاذ نیست.

اگر احساس بدی دارید، اما تقصیر شما نیست، با همدلی پاسخ دهید. دشواری‌های طرف مقابل را بپذیرید، اما عذرخواهی غیرضروری نکنید.

رفتار خود را زیر نظر داشته باشید

احساس گناه ایجاد ناراحتی می‌کند. بنابراین هنگامی که آن را تجربه می‌کنید، ممکن است وسوسه شوید که هر چه می‌توانید انجام دهید تا احساس بهتری داشته باشید. اما اگر مراقب نباشید، ممکن است اقدام ناسالمی برای رفع آن انجام دهید.

به عنوان مثال، اگر احساس گناه می‌کنید که فرزندان شما بی حوصله و تنها هستند، ممکن است وسوسه شوید که به آنها شیرینی و بستنی بدهید تا آنها را شاد کنند.

در حالی که اجازه دادن به آنها برای خوردن چند غذای اضافی ضرری نخواهد داشت، اما اجازه دادن مداوم برای مصرف اینگونه خوراکی‌ها می‌تواند برسلامتی آنها تأثیر بگذارد و در نهایت، ممکن است از اینکه به آنها

غذای سالم نداده اید، احساس گناه کنید.

البته، مهم است که در حال حاضر کمی خود را راحت بگذارید. ممکن است لازم باشد به بچه‌ها اجازه دهید بیش از حد معمول با وسائل الکترونیکی خود بازی کنند تا بتوانید کار خود را انجام دهید.

یا ممکن است به بچه‌ها تنقلاتی بدهید که مثل همیشه سالم نیستند، زیرا اغلب برای خرید میوه و سبزیجات به مغازه نمی‌روید. انجام این کارها اشکالی ندارد، فقط مطمئن شوید که این تصمیم را برای کاهش

احساس گناه خود، انتخاب نمی‌کنید.

داستانی را که به خود می‌گویید، تغییر دهید داستان‌هایی که به خود می‌گویید و شکل رفتار شما تفاوت زیادی در احساس شما ایجاد می‌کند. اگر فکر می‌کنید، «من آدم بدی هستم که به والدینم کمک نکردام»، احساس بدی خواهید داشت. اما، اگر به خود یادآوری کنید: «من با دوری از والدینم عاشقانه ترین کار ممکن را انجام می‌دهم»، ممکن است کمی احساس بهتری داشته باشید.

همچنین ممکن است داستانی را که هنگام کار به خود می‌گویید، تغییر دهید. اگر فکر می‌کنید، «من پدر و مادر بدی هستم که تمام روز در دفتر کار می‌کنم در حالی که بچه‌ها در اتاق نشیمن تلویزیون تماشا می‌کنند»، احتمالاً احساس گناه خواهید کرد.

با این حال، اگر داستان‌تان را تغییر دهید و به خود بگویید: «من با کار سخت می‌توانم الگوی فرزندانم باشم و به آنها آموزش دهم که چگونه با شرایط سخت سازگار شوند»، این تغییر مجدد، می‌تواند گناه شما را کاهش دهد.

به داستانی که به خود می‌گویید، توجه کنید و پرسید آیا راه دیگری برای بررسی وضعیت وجود دارد. ممکن است یک تغییر جزئی در شیوه تفکر خود در مورد موقعیت ایجاد کنید که به شما کمک می‌کند احساس بهتری داشته باشید.

خود شفقتی را تمرین کنید

خودگویی شماتفاوت زیادی در احساس شما ایجاد می‌کند. اینکه احساس خودتان را نامگذاری کنید یا برعکس اینکه خود را به خاطر احساس گناه ناشی از اشتباhtان، تنبیه کنید، احساس متفاوتی در شما ایجاد می‌کند.

به خاطر داشته باشید که هیچ پاسخ درست یا نادرستی در مورد چگونگی مدیریت شرایط در بحران همه‌گیری کرونا وجود ندارد. این مسئله ناشناخته است و تنها کاری که می‌توانید انجام دهید این است که با اطلاعاتی که دارید، بهترین تصمیم‌ها را بگیرید.

بهترین وضعیت قرار بگیرید.

مهم این است که کمی شفقت به خود نشان دهید، انتقاد شدید از خود را کنار بگذارید و بیاموزید که با خود مهربان باشید.

به اطرافیاتتان توجه کنید

اگر دوستان و دنبال کننده‌های شما در رسانه‌های اجتماعی، به احتمال زیاد برای هرگونه خبر مثبتی که به اشتراک می‌گذارید، به شما تذکر بدھند، برای مثال بگویند نباید در طول بیماری همه گیر جشن بگیرید؛ در این صورت ممکن است بخواهید آنها را نادیده بگیرید، با آنها دوست نباشید یا آنها را دنبال نکنید.

مشکلی نیست که اخبار مثبت را به اشتراک بگذارید. در حقیقت، به اشتراک گذاشتن چیزهای خوب در زندگی، البته بدون بزرگنمایی، می‌تواند الهام بخش دیگران باشد یا به آنها کمک کند احساس بهتری داشته باشند.

هنگام ملاقات با دیگران از سایر احساس‌ها و خلق و خوبی خود نیز آگاه باشید. اگر کسی شما را مجبور به داشتن احساس گناه می‌کند، محدودیت‌هایی را در رابطه با او تعیین کنید. از داشتن احساس گناه در انجام کارهایی که نمی‌خواهید انجام دهید، خودداری کنید.

مطالعه‌ها نشان می‌دهد که شفقت به خود، کلید پیشرفت بهتر در آینده است. دو تمرین زیر برای شفقت به خود می‌تواند ناراحتی روانی شما را کاهش دهد:

۱- یک راه عالی برای تمرین خودشفقته این است که از خود بپرسید: «به دوستی که چنین احساسی داشت یا این مشکل را داشت چه می‌گوییم؟» به احتمال زیاد، شما با او مهربان هستید و ممکن است جمله‌ای حمایت کننده بگویید مانند: «تو بهترین کاری را که می‌توانی، انجام می‌دهی. همهٔ ما اشتباه می‌کنیم.»

۲- همچنین شما می‌توانید دوستانتان را در موقعی که غیرمنطقی هستند با گفتن جمله‌ای مانند «تو هیچ اشتباهی انجام نداده‌ای، زیرا ما در میانهٔ یک بیماری همه‌گیر هستیم» آرام کنید.

سعی کنید با همین نوع مهربانی و شفقت، به خودتان پاسخ دهید. این کار می‌تواند به کاهش برخی از احساس گناه‌های غیر ضروری در شما، کمک کند.

یک توصیهٔ خوب

به خاطر داشته باشید که بسیاری از مردم در حال حاضر دچار احساس گناه غیر ضروری می‌شوند، بنابراین اگر می‌توانید با دیگران ارتباط برقرار کنید، تنها نیستید. صحبت با دوستان و اعضای خانواده که شما را درک می‌کنند، می‌تواند کمک کننده باشد.

اگر با وجود تلاش‌های خود، هنوز احساس گناه زیادی را تجربه می‌کنید یا در عملکرد شما اختلال ایجاد شده است، به دنبال کمک حرفه‌ای از درمانگر باشید. احساس گناه می‌تواند نشانه‌ای از افسردگی، اختلال پس از سانجه یا سایر مسائل مربوط به سلامت روان باشد.

گفت و گوی درمانی ممکن است به شما کمک کند احساس بهتری داشته باشید. روانشناس می‌تواند به شما کمک کند تا فکرها، احساس‌ها و رفتارهای پشت احساس گناه خود را برطرف کنید تا بتوانید احساس بهتری داشته باشید.

مراقب خودتان باشید

در صورتی‌یا توجهی سوءاستفاده از خود، نمی‌توانید احساس خوبی نسبت به خودتان و شیوهٔ مدیریت موقعیت داشته باشید. به رژیم غذایی، خواب و سطح فعالیت خود توجه کنید. اگر می‌خواهید از سلامت احساسی خوبی برخوردار باشید، مراقبت از بدن بسیار مهم است. همچنین، کمک کنید تا عملکردتان در بهترین حالت باشد. آیا به سرگرمی مشغول هستید؟ آیا برای انجام کارهایی که دوست دارید وقت می‌گذارید؟ آیا برای خود وقت می‌گذارید؟

بدیهی است که مراقبت از خود در دوران همه‌گیری کرونا ممکن است کمی متفاوت به نظر برسد. ممکن است نتوانید با دوستان خود دیدار کنید یا در کلاس‌های لذت‌بخش شرکت کنید. اما مهم است که به دنبال استراتژی‌های جایگزینی باشید که به شما کمک کند در

گفت و گو با نماینده انجمن صرع در کرمانشاه

اصل اول در درمان صرع صرف منظم دارو است

• گفت و گو: ویدا ساعی

در این شماره از مجله فرستاده گفت و گو را به خانم دکتر زیبا خان مرادی، متخصص مغز و اعصاب از دانشگاه علوم پزشکی شهریار بهشتی داده ایم که از سال ۱۳۹۴ فعالیت خود را در مناطق محروم غرب استان کرمانشاه آغاز کرده است و در حال حاضر مسئول نمایندگی کرمانشاه است. دکتر خان مرادی با انگیزه حمایت از افراد مبتلا به صرع، مطب شخصی خود را به فعالیت‌های دفتر نمایندگی انجمن اختصاص داده و با پیشنهاد بسیار اندک سعی کرده است تا کنون در حمایت از بیماران مبتلا به صرع این منطقه کوشای باشد. برای آشنایی بیشتر با ایشان، خواننده گفت و گوی ما باشید.

- از چه زمانی متوجه علاقه خود به تحصیل در رشته مغز و اعصاب شدید؟
 - من از اواخر دوران پزشکی عمومی متوجه علاقه خودم به رشته مغز و اعصاب شدم.
 - انگیزه شما از حمایت از افراد مبتلا به صرع چیست؟
 - از آنجایی که صرع یک بیماری مزمن است و فرد مبتلا نیاز به درمان طولانی مدت دارد و علاوه بر بیماری جسمی، دچار آسیب‌های روانی نیز می‌شود، نیازمند حمایت بیشتری است.
 - چه چیزی سبب شد که مسئولیت اداره نمایندگی انجمن صرع را به عهده بگیرید؟
 - به این دلیل که چون تعداد افراد مبتلا به صرع زیاد است که عموماً بیماری آنها از سنین جوانی شروع می‌شود و باید مداوم دارو مصرف کنند، نیاز به یک سازمان حمایتگر بیشتر احساس می‌شود.
 - در حال حاضر چه اقداماتی در نمایندگی کرمانشاه انجام می‌شود؟
 - ما در نمایندگی کرمانشاه، بیماران نیازمند را به ارگان‌های حمایتگر مانند بهزیستی و کمیته امداد معرفی می‌کنیم، در زمینه ازدواج و بارداری به آنها مشاوره می‌دهیم؛ و در حد توان از نیازمندان برای تهیه دارو حمایت می‌کنیم.
 - چه برنامه‌هایی برای فعالتر شدن این نمایندگی در آینده نزدیک دارید؟
 - برنامه‌هایی که در آینده اجرا خواهیم کرد شامل برگزاری

- آخرین داروهایی که در دنیا برای درمان صرع معرفی شده اند، چه داروهایی هستند و آیا این داروها در ایران موجودند؟
- جدیدترین داروهایی که در ایران در دسترس قرار گرفته‌اند داروی لاکوزاماید و لوتوپراستام است که بنا به شرایط هر بیماری توسط پزشک تجویز می‌شود. به جز این دو مورد، تعدادی داروهای جدید دیگر نیز در دنیا وجود دارند که هنوز در فارماکوپه ایران وارد نشده‌اند اما این مسئله به این معنی نیست که ما برای درمان صرع دچار مشکل هستیم و نیاز مبرم به این داروها داریم زیرا داروهای موجود در بازار ایران پاسخگوی درمان بیماران برای انواع تشنج هستند.
- برخی از بیماران ابزار می‌کنند که داروی تولیدی یک شرکت خاص تأثیر بیشتری نسبت به همان دارو از برندی دیگر در کنترل تشنج هایشان دارد، شما چه قدر این ادعا را تأیید می‌کنید؟
- در واقع ما به تجربه متوجه شدیم که داروهای داخلی که دارای مجوز وزارت بهداشت هستند، تفاوت بنیادین با داروهای خارجی ندارند البته گاهی داروهایی که در شرکت‌های مختلف تولید می‌شوند، تفاوت‌هایی با هم دارند که وقتی ما برای بیمار یک دارو را جایگزین داروی دیگری می‌کنیم ممکن است دچار عوارضی مانند گیجی یا دوبینی شود.
- حمایت دولت و وزارت بهداشت از انجمن‌های خیریه حوزه سلامت چه قدر می‌تواند در پیشبرد برنامه‌های سلامت یک جامعه مؤثر باشد؟
- البته که حمایت دولت و وزارت بهداشت تأثیر خیلی زیادی در بهبود و ارتقاء عملکرد سازمان‌های مردم نهاد دارد، زیرا هم انجمن‌ها پل ارتباطی مستقیم با بیماران هستند و هم در این صورت امکان سازماندهی بهتر بیماران فراهم می‌شود.
- با وجود ضرورت مصرف مداوم داروهای ضد صرع، هر از گاهی برخی از داروهای صرع کمیاب می‌شوند، در این مورد چه نقدی به مسئولان دارید؟
- مسئولان بهداشت کشور باید داروهای ضد صرع را جزو داروهای حیاتی و مهم قرار دهنده در واقع سیاست‌گذاری‌ها به صورتی باشد که همیشه ذخیره کافی از این داروها وجود داشته باشد.
- مهمترین خدمتی که یک انجمن در حوزه سلامت می‌تواند به اعضای خود ارائه دهد، چیست؟
- شناخت درست از ماهیت بیماری، تأثیر زیادی در شفاف سازی اهداف یک نهاد و براساس آن تعیین خط مشی و خدمات آن خواهد داشت.
- آیا اعضا انتظارات واقع بینانه‌ای از انجمن صرع دارند؟
- متأسفانه اولین انتظار بیماران از عضویت در انجمن تأمین نیازهای مالی است که با سیاست‌های انجمن هماهنگ ندارد و در حال حاضر امکان رفع چنین نیازی توسط انجمن وجود ندارد.
- به نظر شما وظیفه یک پزشک متخصص در آموزش افراد مبتلا به صرع چیست؟
- به نظر من پزشک متخصص ابتدا باید سعی کند صرع را به شکل صحیح با حداقل میزان تجویز داروهایی که تأثیر بیشتر و عوارض کمتری برای بیمار دارند، کنترل کند، بر مصرف صحیح و منظم دارو تأکید کند و شیوه صحیح زندگی را به بیماران آموزش دهد.
- شما چه راهکارهایی را برای افزایش کیفیت زندگی افراد مبتلا به صرع پیشنهاد می‌دهید؟
- قطعاً اصل اول در درمان صرع، مصرف منظم دارو است که تا حد زیادی در کنترل تشنج‌ها مؤثر است، این‌من کردن محیط زندگی بیمار که از آسیب‌های احتمالی هنگام تشنج جلوگیری می‌کند و رعایت مواردی توسط خود بیمار مانند خواب منظم، پرهیز از مصرف مشروبات الکلی و سایر عوامل محرک می‌تواند در کنترل تشنج و افزایش کیفیت زندگی بیماران مؤثر باشد.
- آیا مایل به برگزاری کلاس‌های آموزشی و همایش‌های عمومی برای آگاهی بخشی درباره صرع هستید؟
- بله زیرا یکی از مهمترین اهداف ما افزایش آگاهی در مورد صرع است.
- آیا برگزاری کنگره‌های بین‌المللی و یا برنامه‌های بازآموزی متخصصان در زمینه صرع می‌تواند در روند درمان صرع مؤثر باشد؟
- بله این کنگره‌ها می‌توانند زمینه تبادل دانش را فراهم کرده و دانش پزشکان متخصص را در زمینه درمان افراد مبتلا به صرع و تجویز صحیح نوع و میزان داروهای مناسب، به روز کند.

David Dai Greene

قهرمانان مبتلا به صرع
دیوید دای گرین
www.iranepilepsy.org

دیوید دای گرین قهرمان دوى پرش با مانع و رکورددار بریتانیا

● ترجمه: فاطمه عباسی سیر، کارشناس پرستاری

بعد از دانشگاه، دیوید زیر نظر پزشک، مصرف داروهای ضد صرع خود را قطع می‌کند و به ورزش حرفة‌ای ادامه می‌دهد. با این حال بعد از اولین قهرمانی در دوی ۴۰۰ متر با مانع اروپا، دوباره یک تشنج سخت برای او اتفاق می‌افتد: «دو روز بعد، من تشنج داشتم. روزهای زیادی پر استرس و کم خواب بودم و

تاژه از جشن پیروزی برگشته بودم.»

یک سال بعد از قهرمانی جهان، دوباره این اتفاق تکرار شد. دیوید با درک این مسئله که او در این زمان‌ها، نسبت به تشنج حساس‌تر است، شروع به مصرف داروهای ضد صرع کرد. همچنین به شدت مراقب الگوی خواب خود بود تا کاملاً تشنج‌ها کنترل شوند: «این کارها ارزشمند را داشت.»

دیوید برای افزایش آگاهی عمومی نسبت به صرع، خیلی مشتاق است؛ به ویژه که برادر کوچکتر او هم صرع دارد. دیوید اولین مدال نقره خود را در سال ۲۰۰۵ در مسابقه‌های دو و میدانی اروپا در رده جوانان کسب کرد و در سال ۲۰۰۷ با بهترین زمان (۴۹ ثانیه و ۵۸ صدم ثانیه) مدال طلا گرفت. همچنین در سال ۲۰۱۰ مدال طلای ۴۰۰ متر با مانع را در مسابقه‌های دو و میدانی اروپا و در سال بعد مدال طلای مسابقات المپیک را کسب کرد.

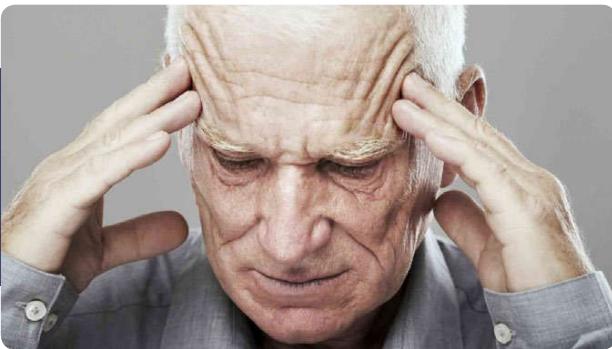
دیوید در ۱۱ آوریل سال ۱۹۸۶ در لنلی ولز چشم به جهان گشود. او که از ۱۶ سالگی مبتلا به صرع شده است، داستان زندگی اش را برای افزایش آگاهی عمومی در مورد صرع، به اشتراک گذاشته است: «من ۱۶ ساله بودم که در یک مهمانی برای جشن سال نو شرکت کردم و نوشیدنی‌الکلی مصرف کرده بودم. روز بعد، وقتی داشتم با برادرم بازی کامپیوتري می‌کردم، متوجه نشدم چه اتفاقی افتاد و وقتی به هوش آمدم در بیمارستان بودم. به من گفتند که تشنج داشتم. چند ماه بعد برای تعطیلات، به ساحل رفته بودیم که تشنج بعدی من اتفاق افتاد و دوباره در بیمارستان بستری شدم. صورتم زخمی شده بود و چند تا از دندان‌هایم شکسته بود.» همان موقع، تشخیص صرع برای من گذاشته شد و داروهای ضد صرع برایم تجویز شد.»

با وجود مصرف داروها، در طول چند سال بعد، تشنج‌های دیوید ادامه پیدا کرد: «من مشتاق بودم تا ورزش کنم؛ ولی به این دلیل که می‌خواستم روی زندگی اجتماعی ام بیشتر تمرکز کنم، این اشتیاق را کنار گذاشتم.

فهمیدم که کمبود خواب و مصرف الکل، می‌توانند تشنج‌های مرا تشدید کنند.» تغییری در دانشگاه اتفاق افتاد؛ زمانی که دوستاش تمرکز خود را بیشتر روی ورزش می‌گذارند: «من شش روز در هفته تمرین می‌کردم و هیچ تشنجی نداشتم.»

«من از عنوان قهرمانی خود در جهان استفاده کرده ام تا شمعی برای صرع، روشن کرده باشم.
من از صحبت کردن در مورد صرع خجالت نمی‌کشم.»

سکتهٔ مغزی

www.mayoclinic.org

ترجمه: شرکت سانوفی

- جنس: خطرسکتهٔ مغزی در مردان بیشتر از زنان است. زنان معمولاً هنگام سکتهٔ مغزی پیترهستند و احتمال مروگ در اثر این بیماری در آنها بیشتر از مردان است.
- **هورمون‌ها:** استفاده از قرص‌های ضد بارداری یا هورمون درمانی که شامل استروژن است، خطرسکتهٔ مغزی را افزایش می‌دهد.

عوارض

سکتهٔ مغزی گاهی اوقات می‌تواند بسته به زمان کاهش خونرسانی به بافت مغز و اینکه کدام قسمت مغز فاقد جریان خون باشد و کدام قسمت تحت تأثیر قرار گرفته باشد، باعث ناتوانی‌های موقتی یا دائمی شود. عوارض ممکن است شامل موارد زیر باشد:

- **فلج یا از دست دادن حرکت عضلات:** ممکن است از یک طرف بدن فلچ شوید یا کنترل برخی از ماهیچه‌ها مانند عضله‌های یک طرف صورت یا یک بازو را از دست بدهدید.
- **مشکل در صحبت کردن یا بلعیدن:** سکتهٔ مغزی ممکن است بر کنترل عضله‌های دهان و گلو تأثیر بگذارد و صحبت کردن روان، بلعیدن یا غذا خوردن را برای شما دشوار کند. همچنین ممکن است با زبان کلام مشکل داشته باشید، از جمله صحبت کردن یا درک گفتار، خواندن یا نوشتن.
- از دست دادن حافظه یا مشکلات فکری: بسیاری از افرادی که تجربهٔ سکتهٔ مغزی دارند، دچار از دست دادن حافظه می‌شوند. دیگران ممکن است در تفکر، استدلال، قضاؤت و درک مفاهیم مشکل داشته باشند.
- **مشکلات عاطفی:** افرادی که سکته کرده‌اند ممکن است در کنترل احساس‌های خود مشکل بیشتری داشته باشند یا ممکن است دچار افسردگی شوند.

عوامل بسیاری می‌توانند خطرسکتهٔ مغزی شما را افزایش دهند. عوامل خطرسکتهٔ مغزی قابل درمان شامل:

عوامل خطر مرتبط با سبک زندگی

- اضافه وزن یا چاقی
- عدم تحرک بدندی
- نوشیدن زیاد الكل
- استفاده از داروهای غیرقانونی

عوامل خطر پزشکی

- فشار خون بالا
- سیگار کشیدن یا قرار گرفتن در معرض دود سیگار کلستروول بالا
- دیابت
- آپنه انسدادی خواب
- بیماری‌های قلبی عروقی، از جمله نارسایی قلبی، نقص قلبی، عفونت قلبی یا ریتم غیر طبیعی قلب مانند فیبریلاسیون دهلیزی
- سابقهٔ شخصی یا خانوادگی سکتهٔ مغزی، حمله قلبی یا حمله ایسکمیک گذرا
- ابتلاء به کووید ۱۹

ساختمانی که خطرسکتهٔ مغزی را بالا می‌برند عبارتند از:

- سن: خطرسکتهٔ مغزی در افراد ۵۵ سال به بالا بیشتر از افراد جوان است.
- نژاد: در نژاد آفریقایی-آمریکایی نسبت به نژادهای دیگر خطرسکتهٔ مغزی بیشتر است.

- درد: درد، بی‌حسی یا سایر حس‌های غیرمعمول ممکن است در قسمت‌هایی از بدن که تحت تأثیر سکتهٔ مغزی قرار گرفته‌اند، ایجاد شود. به عنوان مثال، اگر سکتهٔ مغزی باعث ازبین رفتن حس بازوی چپ شما شود، ممکن است احساس سوزن سوزن شدن ناخوشایندی در آن بازو داشته باشد.
- تغییر در رفتار و توانایی مراقبت از خود: افرادی که سکته کرده‌اند ممکن است بیشتر گوشه گیر شوند. آنها ممکن است در نظافت و کارهای روزمره به کمک نیاز داشته باشند.
- **پیشگیری**
آگاهی از عوامل خطر سکتهٔ مغزی، پیروی از توصیه‌های پزشک و اتخاذ یک سبک زندگی سالم بهترین اقدام‌هایی است که می‌توانید برای جلوگیری از سکتهٔ مغزی انجام دهید. اگر سکتهٔ مغزی یا حمله ایسکمیک گذرا (TIA) داشته‌اید، این اقدام‌ها می‌تواند به جلوگیری از سکتهٔ مغزی دیگر کمک کند. مراقبت‌های بعدی که در بیمارستان و پس از آن دریافت می‌کنید، نیز ممکن است در این امر نقش داشته باشد.
- **ورزش منظم:** ورزش‌های هوایی از بسیاری وجه‌ها می‌توانند خطر سکتهٔ مغزی را کاهش دهد. ورزش می‌تواند فشار خون شما را کاهش دهد، سطح کلسترون خوب بدن را افزایش دهد و سلامت کلی عروق خونی و قلب را بهبود بخشد. همچنین به شما در کاهش وزن، کنترل دیابت و کاهش استرس کمک می‌کند. به تدریج حداقل ۳۰ دقیقه فعالیت بدنی متوسط، مانند پیاده روی، آهسته دویدن، شنا یا دوچرخه سواری در بیشتر روزهای هفته انجام دهید حتی اگر همه آنها را انجام نمی‌دهید، سعی کنید بیشتر آنها را انجام دهید.
- **درمان آپنه انسدادی خواب (OSA):** آپنه خواب یعنی اختلال خواب که تنفس را برای مدت کوتاهی در طول خواب متوقف می‌کند. اگر شما علائم آپنه خواب را دارید، پزشک شما ممکن است مطالعه در مورد خواب را به شما توصیه کند. درمان OSA شامل دستگاهی است که فشار مجاری هوایی مثبت را از راه ماسک فراهم می‌کند تا در حین خواب راه هوایی شما را بازنگه دارد.
- **کاهش میزان کلسترون و چربی اشباع شده در رژیم غذایی خود:** مصرف کمتر کلسترون و چربی، به ویژه چربی‌های اشباع شده و چربی‌های ترانس، ممکن است تجمع در رگ‌های شما را کاهش دهد. اگر شما فقط با تغییر رژیم غذایی نتوانید کلسترون خود را کنترل کنید، پزشک ممکن است دارویی برای کاهش کلسترون تجویز کند.

• امین حیاتی

رنگ زندگی

بر هر شاخصار درخت
نشسته برگ‌های زرد
در جنگل نامحدود
پیچیده صدای آوای کبوترها
هوه هوی چغدها
و ستاره‌ای که در آسمان می‌درخشد
تا رنگ زندگی را زنده کند

• سمیرا خلیل نژاد

بوی عشق

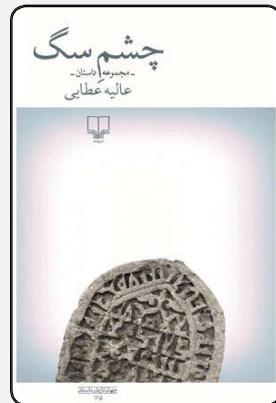
بوی خوش می‌آید، بوی عشق
گرمایش نزدیک و پنهان است
می‌گدازد، می‌نوازد
آرام است و شیدا
می‌برد حالم را تابی نهایت سوی مستی
شوق است و شور
معنایش را خوب می‌فهمم
گوش هایم کر، شمیم پر، چشم هایم کور
طعمی از جنس عسل دارد
عشق را حس می‌کنم
بوی عشق می‌آید

معرفی کتاب

چشم سگ

نویسنده: عالیه عطایی
ناشر: چشم

«چشم سگ» سومین اثر داستانی عالیه عطایی و دومین مجموعه داستانی است. این کتاب هفت داستان دارد که پیرامون مشکلات مهاجران افغانستانی در ایران، می‌خرد و بخواست از آن‌ها جوابی را نصیب نویسنده کردند. در این داستان‌ها شخصیت‌ها در جبر چهارگایی مهاجرت و پناهندگی به کشور همسایه که ایران باشد، گرفتار شده‌اند و همه عواطف انسانی به تصویر کشیده می‌شوند.

شفقت، حقارت و تردید، فدایکاری و شکست، احساس‌های عاطفی عمیق و دروغگویی که زندگی شخصی هر فرد برای او می‌سازد.

موقعیت‌های دراماتیک و نمایشی با قهرمانانی که از آغاز انگیزه مشخص در سر دارند و فعالانه در پیشبرد اتفاق‌ها، دست به کنش داستانی می‌زنند، نشان می‌دهند از فضای مرسوم داستان فارسی فاصله گرفته و به شیوه‌ای دیگر طبع آزمایی می‌کند اما در داستان‌های عالیه عطایی فرست چندانی برای سرخوشی و رستگاری وجود ندارد.

در این داستان‌ها زبان، همیشه پرزنگ و اثرباره استند، نقش معمول و کلیشه‌ای زن در داستان ایرانی زیر سوال می‌رود و تصویر واقعی تری ترسیم می‌شود. داستان عطایی از جایی آغاز می‌شود که نظام زندگی به هم می‌خورد و اینجاست که زن کنشگر باید تصمیم بگیرد و تغییر ایجاد کند.

کتاب‌های شنیتسلر

نویسنده: آرتو شنیتسلر

مردن

آرتو شنیتسلر
علی اصغر حداد

آرتو شنیتسلر، مورخ پانزدهم ماه می، سال ۱۸۶۲ میلادی (قرن نوزدهم) در وین (پایتخت اتریش) متولد شده است.

شنیتسلر، فرزند ارشد خانواده و یهودی اصل است، او مانند پدر و برادر کوچکترش، فارغ التحصیل رشتہ روایپزشکی از دانشگاه وین است. عطف به همین امر است که در آثار این نویسنده، پرداخت به مسائل روانشناختی در الگوهای رفتاری شخصیت‌ها یش کاملاً مشهود است. موضوعی مهم که محور اصلی بیشترین توجه نویسنده است، هدفی برای پی رنگ داستان‌های اوست، هدفی برای درک بیشتر و بهتر از خلق و خوی حقیقی بشر!

شنیتسلر، از طرفداران پروپاگرنس فروید، عصب‌شناس پر آوازه هموطن خویش و بنیانگذار علم روانکاوی است! همچنین او از روشنفکران جامعه مدرن اتریش و یکی از سرسریت‌ترین معتقدان جامعه سیاسی بود!

شنیتسلر، برای اهالی سینما نیز چهره‌ای شناخته شده است، فیلم سینمایی «چشمان کاملاً بسته» اثر استنلی کوبیریک اقتباسی از داستان «رویا» اوست، که در کتاب «بازی در سپیده دم و رویا» به چاپ رسیده است.

ساختمار داستان‌های این نویسنده،

کلاسیک قرن نوزدهمی با تکنیک روایی کاملاً

خطی است!

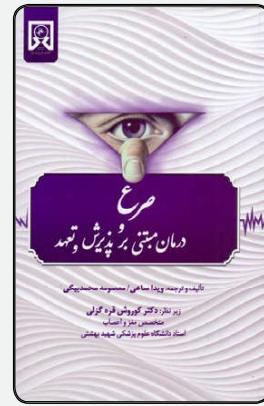
کتاب‌های او: بازی در سپیده دم و رویا،

صرع و درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد

تألیف و ترجمه: ویداساعی، معصومه محمدبیگی

زیرنظر دکتر کورش قره گلی

ناشر: روناس - انجمن صرع

پژوهش‌های نشان می‌دهند پذیرش صرع برای افراد به دلیل نگرش نادرست جامعه، بسیار آزاردهنده تراز خود بیماری است. این کتاب در بخش اول به معرفی صرع پرداخته؛ و در بخش دوم به بررسی تأثیر درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر صرع، که یک نوع درمان شناختی-رفتاری است، می‌پردازد.

در فصل نخست این کتاب درباره تاریخچه صرع، صرع، طبقه‌بندی، علت، پیشگیری، تشخیص، درمان، کمک‌های اولیه صرع، باورهایی درمورد صرع، آشنایی با انجمن صرع می‌خوانید و در فصل دوم درباره ضرورت استفاده از دانش روانشناسی برای صرع، پژوهش‌های مرتبط، آشنایی با درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد، توسعه و ارزیابی مدل یکپارچه سلامت در درمان صرع، یک مدل یکپارچه سلامت در درمان صرع، رویکرد روانشناسی در درمان صرع، درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد در درمان صرع، مدل یکپارچه سلامت در درمان روانشناسی صرع، درمان ACT و بیوگارمانی می‌خوانید.

این کتاب هم شما را با صرع آشنا می‌کند و هم به آگاهی روانشناختی شماره درباره صرع کمک می‌کند. شما می‌توانید آن را از دفتر مرکزی انجمن صرع ایران تهیه کنید.

معرفی برگزیدگان جایزه گلدن لایت نورهای درخشان بین المللی

۳- موهان دایک از نیجریه

(Mohan Dike)

دکتر موهان دایک در جولای سال ۲۰۱۶

به انجمن صرع نیجریه ملحق شد. او با همراهی دکتر نواکو گروهی از جوانان برای مقابله با صرع تشکیل داد، که آگاهی درباره صرع را در میان جوانان و دانشجویان پژوهشی گسترش می‌دادند و از آن زمان مراکز صرع زیادی در کشورش تأسیس کرده است.

موهان در بسیاری از معرفی‌ها و گروه‌های حمایتی فعالیت کرده؛ تا اطمینان پیدا کند که صرع در دستورالعمل‌های سیاسی نیجریه قرار می‌گیرد و در سطوح تغییر اجتماعی می‌آید.

۴- منگ لئو چو از تایوان

(Meng-Leo Chou)

منگ لئو در سفر خود با صرع با تشخیص، تنظیم داروها و عود تشنجهای بعد از یک دوره کنترل کامل، دست و پنجه نرم کرد. او به مدارج علمی موفقی دست پیدا کرد و نگرش مثبت و روحیه تسلیم ناپذیری نسبت به صرع دارد. منگ لئو هم یک فرد مبتلا به صرع و هم یک دانشجوی پژوهشی است که قصد دارد متخصص مغزاً اعصاب شود. با وجود نگرش‌های منفی که در فرهنگ تایوان نسبت به صرع وجود دارد، او پذیرفت که سرپرست یک گروه شش نفره از جوانان مبتلا به صرع شود و به عنوان سخنگوی آنها در کنفرانس‌های ملی در مورد حقوق افراد مبتلا به صرع، مهارت‌های ویژه‌ای از خود نشان داد.

۵- محسن فربیزی از ایران

محسن در سال ۱۹۹۷ یک جراحی پیوند مغز استخوان داشت که خوشبختانه موفقیت آمیز بود. اما به دنبال این جراحی، تشنجهای او شروع شد. پژوهشکاری علت بروز صرع را در او، عوارض داروهای مصرفی برای پیوند مغز استخوان دانستند.

جایزه بین‌المللی گلدن لایت به افراد جوانی تعلق می‌گیرد که تحت تأثیر صرع قرار گرفته‌اند و اثر مثبتی روی زندگی دیگرانی که این وضعیت را دارند، گذاشته‌اند. هدف این جایزه و برگزاری مراسم آن، این است که به افراد مبتلا به صرع نشان دهد که صرع، زندگی آنها را مشخص نمی‌کند؛ بلکه افرادی نیز هستند که با دعوت انجمن جهانی صرع، می‌خواهند صرع را از تاریکی بیرون آورده و به سوی روشنایی ببرند.

امسال در مراسم جایزه گلدن لایت، ۱۹ فرد تحسین برانگیز از طرف انجمن‌های صرع سراسر دنیا معرفی شده‌اند که جایزه‌های خود را در سی و چهارمین کنگره بین‌المللی صرع در شهریور ماه گرفتند.

با آنها آشنا می‌شویم :

۱- لینا هلد از آلمان (Lynna Held)

لینا یکی از اعضای هیئت مدیره و خزانه دار انجمن صرع آلمان است. او در گروه‌های داوطلب برای اعضای جوان انجمن صرع آلمان فعالیت می‌کند. اثر فعالیت‌های او کاملاً مشهود و مثبت است: جوانان بیشتری در فعالیت‌های انجمن صرع آلمان شرکت می‌کنند و در مورد صرع اطلاع رسانی می‌کنند.

۲- لوئیزا گاتو از برزیل (Luiza Gatto)

لوئیزا چهار سال پیش مبتلا به صرع شد. از آن زمان، او به وسیله کانال یوتیوب خود سعی کرده تا جوانان بیشتری را با این بیماری آشنا کند. لوئیزا یکی از اعضای انجمن صرع برزیل بوده و در حال حاضر سرپرستی یک گروه جوانان را به عهده دارد.

او می‌گوید: من می‌خواهم به افراد مبتلا به صرع بگویم "شجاع باشید و برای حقوق خود بجنگید". کار من چیزهای زیادی به من یاد داد؛ نه تنها درباره صرع، بلکه در مورد مردم و زندگی، اما مهمتر از همه اینکه کمک به دیگران، همیشه بهترین روش زندگی است.

مشکلات حرکتی کودکان با ریشهٔ عصبی، تخصص بگیرد. او در حال حاضر بیش از ۷ سال است که به عنوان فیزیوتراپیست مشکلات عصبی کودکان فعالیت می‌کند.

۹- ولسکا سوستاریک از کرواسی

(Veselka Šoštarić)

ولسکا وقتی ۱۴ ساله بود، مبتلا به صرع شد. متأسفانه در کرواسی باور نادرستی در مورد صرع وجود دارد که این بیماری را به عنوان یک بیماری روانی می‌شناسند. ولسکا تجربه‌های ناخوشایندی از نگرش‌های منفی و پیشداوری‌های دیگران دارد. او در حال حاضر ۳۲ ساله است و حاصل ازدواج، سه فرزند باهوش و کاملاً سالم هستند: دو پسر و یک دختر. او می‌گوید: "وقتی صرع داری، تشکیل خانواده با ترس‌های زیادی همراه است. اما با همکاری پزشک مغزاً اعصابی، من توانستم داروهایم را در زمان ازدواج تنظیم کنم و با کمک همان پزشک، بارداری‌های بدون مشکلی داشتم."

۱۰- آدی واکنین آویرام از اسرائیل

(Adi Vaknin-Aviram)

آدی یک نویسنده اسرائیلی است که فوق دکترای ادبیات دارد. اولین کتاب او با عنوان "اورا" در ماه مارس گذشته به چاپ رسید. این کتاب داستان زنی به نام گابی را می‌گوید که مبتلا به صرع است. داستان گابی در واقع الهام گرفته از تجربهٔ صرع خودش است. او در ۷ سالگی مبتلا به صرع شد و تشنجهایش از نوع تونیک-کلونیک و ابسانس بودند. آدی امیدوار است کتابش یک دیدگاه شخصی در مورد صرع را به دیگران ارائه دهد و آگاهی جامعه را در مورد این بیماری بالا ببرد.

۱۱- الیسون کوکلا از آمریکا

(Alison Kukla)

"صرع بزرگترین بخش زندگی من بود و من اغلب حس عدم درک داشتم و قادر نبودم با دیگرانی که با من مرتبط می‌شدند، ارتباط بگیرم. این باعث شد تا من در انجمن صرع به صورت داوطلبانه شروع به فعالیت کنم تا بتوانم به افرادی کمک کنم که می‌توانستند با تجربهٔ من مرتبط شوند."

محسن که کارشناس ارشد حقوق است، عضو موسسهٔ مطالعات حقوق عمومی دانشگاه تهران و عضو انجمن حقوق اساسی در ایران است. کتاب او با موضوع "حقوق بشر" زیر چاپ است.

۶- پرایز بسونگ از کامرون

(Praise Bessong)

پرایز به دنبال افتادن و ضربه به سر در ۱۸ ماهگی دچار صرع شد. او از تأثیر منفی صرع روی زندگی و سلامت روانش می‌گوید: "صرع موجب شد اعتماد به نفس من کم شود؛ به خودم اطمینان نداشته باشم، با نگرش‌های منفی مواجه شوم، طرد شوم، از لحاظ روانی آسیب ببینم و روحیه ام به شدت تضعیف شود."

با مدیریت درمانی دقیق، پرایز توانست موقعیت خود را تغییر دهد. پیشرفت زیادی در تعداد و شدت تشنجهای او به وجود آمد و هم اکنون دانشجوی ادبیات انگلیسی در دانشگاه است.

۷- سوفی نابوکنیا از اوگاندا

(Sophie Nabukenya)

سوفی، داوطلب پروژهٔ "نیمکت بنفس" است. او می‌گوید: "آرزوی من این است که همهٔ دنیا، صرع را مثل بیماری‌های دیگر بشناسند و بدانند که افراد مبتلا به صرع، طلسم نشده‌اند؛ روح پلیدی در آنها نفوذ نکرده و جنی هم نشده‌اند. آنها می‌توانند به هر هدفی که در زندگی می‌خواهند، دست پیدا کنند؛ همزمان به درمان خود متعهد باشند؛ احساس تأسف برای صرع را، از خود دور کنند؛ تلاش کنند و به خودشان ایمان داشته باشند، همانگونه که من این کار را کرم."

۸- والنتینا خوان از شیلی

(Valentina Khan)

والنتینا در زمان کودکی، مبتلا به نوع کمیابی از صرع بود که نوار مغزی غیرطبیعی و تشنجهای مکرر داشت و تعداد تشنجهای کاهی به چندین بار در روز می‌رسید. تشنجهای او با حمایت خانواده و پزشکش کمتر شد و در ۱۸ سالگی، تشنجهایش کاملاً کنترل شد. تجربهٔ کودکی باعث شد که والنتینا بخواهد در زمینهٔ

اژرهای مخربی روی جسم و روان او گذاشته است. مدرسه و تحصیل او به صورت ناخوشایندی تحت تأثیر صرع قرار گرفته است. با این حال او شعاری دارد که هم از او و هم از دیگران حمایت می‌کند: "هرگز نامید نشو!" امیلی مدرک تحصیلی دانشگاهی خود را گرفت و پشتکار خود را برای هدایت یک زندگی با نگرش مثبت نشان داد. او الگوی فوق العاده‌ای برای سایر افراد مبتلا به صرع است.

۱۵- لای سیو تیم از مالزی (Lai Siew Tim)

سیو تیم، یک درمانگر با رویکرد ذهن آگاهی در پروژه تحقیقاتی صرع دانشگاه پزشکی مالزی است. در فرآیند گرفتن تاریخچه بالینی و بررسی بیماران، سیو تیم از تکنیک‌های روان درمانی استفاده کرد تا به درک نیازهای افراد مبتلا به صرع برسد. این کار به او اجازه داد تا مداخله‌هایی بر اساس این نیازها و مرتبط با تشخیص بیماران فراهم آورد و آن را برای سازگاری با موقعیت‌های پرسترس زندگی به بیماران یاد دهد. سیو تیم، جایزه‌ای از طرف برنامه "جوانان هدایتگر پیشرفت ILAE" دریافت کرد و هم‌زمان به بخش جوانان صرع ملحق شد.

۱۶- وینای جانی از هند (Vinay Jani)

وینای در دهلهی نو اقامت دارد. او یک بار مقام عالی کوھنوردی و چهار بار مقام برتر کوھنوردی را به خود اختصاص داده است. او یک دونده ماراتون است و در مسابقه دوچرخه سواری پاریس در سال ۲۰۱۹ شرکت داشت. در جولای سال ۲۰۰۵ وینای تشخیص صرع با تشنج‌های فوکال گرفت؛ که به علت کیستی در ناحیه تمپورال چپ مغزاً ایجاد شده بود. این اتفاق، سبک زندگی و عادت‌های روزمره او را خیلی زیاد تحت تأثیر خود قرار داد. اخیراً وینای در یک وی‌بینار که توسط انجمن صرع هند برگزار شده بود، سخنرانی کرد و یکی از اعضای گروه حامی صرع شد. وینای همچنین در حمایت مالی از انجمن امنیت کودکان، در ماراتون ۲۰۲۱

من از فکر و تجربه‌های خودم در مورد زندگی با صرع استفاده می‌کنم تا به دیگران کمک کنم. سال‌ها طول کشید تا من با دیگرانی که مبتلا به صرع بودند، مرتبط شوم. بنابراین من برای دیگران نقش مربی را ایفا می‌کنم تا آنها تجربه‌های مرا نداشته باشند. اگرچه من در ابتلا به صرعم، انتخابی نداشم؛ ولی خوشحالم که به من کمک کرد تا هدف زندگی ام را پیدا کنم."

۱۲- برایت بوالیا از زامبیا (Bright Bwalya)

برایت ۲۹ سال دارد و یک حامی صرع و سلامت روان، شاعر، مبتکر و کارآفرین مبتلا به صرع است. برایت یک سال قبل از فارغ التحصیلی از دانشگاه در سال ۲۰۱۶ مبتلا به صرع شد. اگرچه تشنج‌های پشت هم و روزانه، باعث محدودیت بزرگی در مطالعه و تحصیل او شد؛ ولی او برای رساله دکترا خود، یک نرم افزار موبایل برای افراد مبتلا به صرع و اختلال‌های تشنجی و همچنین عموم مردم طراحی کرد. برایت به عنوان یک حامی پرشور توضیح می‌دهد: "حتی اگر من درمان نشوم، برایم باعث افتخار است که قوی هستم و می‌توانم پرتو نوری برای افرادی باشم که در تاریکی صرع قرار گرفته‌اند. برای آنها من قوی و درخشان باقی خواهم ماند."

۱۳- کسیدی مکان از کانادا (Cassidy Megan)

کسیدی مکان در سال ۲۰۰۸ "روز بنفس" را که روز آگاهی صرع است و هر سال ۲۶ مارس، جشن گرفته می‌شود، پایه گذاری کرد. انگیزه کسیدی برای این کار، چالش‌هاییش با صرع و نگرش‌های منفی که با آنها مواجه شده بود، است. هدف او درگیر کدن آدم‌های بیشتر برای گفت و گو درباره صرع است تا باورهای نادرست از بین بروند، نگرش منفی کاهش پیدا کند و افراد مبتلا به صرع بدانند که تنها نیستند.

۱۴- امیلی (کایان) کوانگ از هنگ کنگ

امیلی یکی از اعضای جوان انجمن صرع امیلی یکی از اعضای جوان انجمن صرع هنگ کنگ است. او از کودکی دچار صرع بوده و صرع

زندگی با صرع داشتم؛ اما تا جایی که ممکن بود از این تجربه‌ها برای تلاش و کمک به افزایش درک عموم و آگاهی نسبت به صرع، استفاده کردم. مشارکت من در کمپین پیاده روی روز جهانی صرع ۲۰۲۰ یکی از این نمونه‌ها بود.

۱۹- فرد بوچی از کنیا (Fred Beuchi)

فرد خزانه دار هیئت مدیره انجمن صرع کنیا است. انگیزه او از مشارکت، خواهرکوچکش مرسی کوکوابود که در دوسالگی به دنبال مالاریای مغزی، دچار صرع شد. فرد یک مشاور نیز هست و سابقه خانوادگی اش به او این امکان را داده تا الهام بخش هزاران جوان مبتلا به صرع شود و به آنها امید دهد. اخیراً فرد یک چالش سه روزه آگاهی بخشی در مورد صرع را مدیریت و مشارکت کرد که ۳۲۷ کیلومتر دوچرخه سواری و کوهنوردی از کوه کلیمانجارو بوده است.

بمبئی شرکت کرد که قرار است منافع مالی آن به نفع کودکان نیازمند مبتلا به صرع مورد استفاده قرار بگیرد.

۱۷- کامیلا هرزبرگ کوتواز کوبا

(Camila Herzberg Cuetu)

کامیلا یک دختر جوان کوبائی است که به صرع و مسائل آن پرداخته است و آنها را به وسیله هنر، به شکلی خلاقانه و نوآورانه به نمایش کشیده است. کامیلا عضو هیئت مؤسس انجمن "عمل جراحی نیمکره برداری" در شبکه‌های مجازی است؛ فضایی که او روش‌ها و منابعی را که برای زندگی همراه با استفاده از یک دست و فقط نیمی از مغز مورد نیاز است، به دیگران یاد می‌دهد. اولین کتاب کامیلا در سال ۲۰۱۳ چاپ شد. او تاکنون شش داستان کوتاه منتشر کرده است و در حال کار روی اثرهای جدید است.

۱۸- اولیور کیلمارتین از ایرلند

(Oliver Kilmartin)

اولیور می‌گوید: "مانند سایر افراد مبتلا به صرع، من هم تجربه‌های تلخی از

نخستین وبینار تخصصی صرع در سال جدید

اعصاب و فوق تخصصان مغز و اعصاب کودکان ۳ امتیاز بازآموزی؛ و برای جراحان مغز و اعصاب و روانپزشکان، ۲۰۲۵ امتیاز بازآموزی داشت.

این برنامه علمی با میزبانی از ۱۴۰ شرکت‌کننده و با سخنرانی متخصصان مغز و اعصاب فعل در دانشگاه‌های علوم پزشکی سطح کشورکه فلوشیپ صرع دارند، برگزار شد.

انجمن صرع ایران اولین وبینار تخصصی خود را در سال جدید با عنوان تازه‌های صرع، روز پنجم شنبه سوم تیر ماه از ساعت ۱۰ تا ۱۳، با همکاری متخصصان مغز و اعصاب و شرکت روناک دارو برگزار کرد.

این وبینار که با هدف به روز رسانی دانش پزشکان متخصص درباره صرع برگزار شد، برای متخصصان مغز و

صرع و دانشیار دانشگاه علوم پزشکی خرم آباد در مورد بررسی موارد جراحی در صرع سخنرانی کردند و در ادامه به معرفی چند مورد بیمار کاندید جراحی پرداخته شد.

در پایان این برنامه، سخنرانان در مورد درمان صرع، جلسه پرسش و پاسخ برگزار کردند.

انجمن صرع ایران پیرو سیاست آموزشی خود همچون سالات گذشته، برگزاری چندین برنامه علمی تخصصی دیگر را تا پایان سال جاری در دستور کار خود دارد.

نخستین سخنران این برنامه دکتر بهنام صفرپور، معاون آموزشی انجمن صرع ایران، فلوشیپ صرع و استادیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی بود که در مورد صرع اتوایمن سخنرانی کرد؛ و سپس دکتر مهیار نوربخش، فلوشیپ صرع و متخصص مغز و اعصاب در مورد مرگ ناگهانی در صرع؛ دکتر وحید صالحی فر، فلوشیپ صرع و استادیار علوم پزشکی کرمانشاه در مورد درمان در صرع‌های پایدار؛ و دکتر پرویز بهرامی، فلوشیپ

برگزاری مجمع عمومی عادی سالیانه

۲۲ رأی و فاطمه عباسی سیر(عضو مبتلا به صرع) با رأی، اعضای علی البطل دکتر رضا محمدی با ۲۱ رأی به عنوان علی البطل متخصصان و کامران نورایی جوان با ۱۲ رأی به عنوان علی البطل بیماران؛ بازرس اصلی سهیل پیرایش فربا ۲۵ رأی و بازرس علی البطل ساناز منوچهری با ۱۵ رأی.

بر مبنای اساسنامه، اعضای هیئت مدیره به مدت دو سال؛ و بازرس به مدت یک سال در اجرای امور انجمن صرع، مسؤولیت خواهند داشت.

در این مجمع حق عضویت اعضا به مبلغ سیصد هزار ریال برای هر عضو افزایش یافت.

لازم به ذکر است که مطالعه صورت‌های مالی و عملکرد انجمن صرع در سال گذشته، از درگاه اینترنتی انجمن به نشانی زیر امکان پذیر است:

www.iranepilepsy.org

انجمن صرع ایران مجمع عمومی عادی سالیانه نوبت دوم خود را برای انتخاب اعضای هیئت مدیره و بازرس جدید، ساعت ۱۰ صبح روز پنجمین بیست و چهارم تیر ماه در محل دفتر توحید برگزار کرد.

انجمن صرع که این مجمع را به منظور انتخاب اعضای جدید هیئت مدیره و بازرس برگزار کرد، پیرو دستور وزارت کشور به دلیل پیشگیری از شیوع ویروس کرونا، مجوز ایجاد تجمع برای برگزاری این برنامه را ندادشت. بر این اساس انجمن پیش از این، امکان دسترسی رأی دهنگان به گزارش فعالیت‌های اجرایی، صورت‌های مالی و همچنین آشنایی با نامزدهای انتخاباتی را بروزی سایت خود فراهم کرد تا رأی دهنگان بتوانند با آگاهی کافی به دادن رأی اقدام کنند.

این جلسه که بر مبنای مصوبه وزارت کشور با شرکت هر تعداد از اعضاء رسمیت یافت، با حضور آقای کابلی، مسئول نظارت بر مجامع عمومی وزارت کشور، برگزار شد و اعضای هیئت رئیسه این مجمع متشکل از خانم زهره مقید خمامی به عنوان رئیس این مجمع، آفایان محمد درودیانی و علی زارعی به عنوان ناظران و خانم الهام سادات شرق آزادی به عنوان منشی بودند.

به ترتیب کسب آراء از سوی حاضران در این جلسه، اعضای اصلی هیئت مدیره عبارتند از: دکتر کورش قره گزلی با ۳۰ رأی، دکتر رضا شریوین بدوبای ۲۸ رأی، دکتر داریوش نسبی طهرانی با ۲۴ رأی، دکتر بهنام صفرپور با

درخواست مکرر انجمن صرع از وزیر بهداشت

مبتلایان به صرع خبر داد.

از آنجایی که انجمن صرع ایران تحت حمایت هیچ نهاد دولتی قرار ندارد، به عنوان تنها متولی حمایت از جامعه مبتلا به صرع، با دستهای خالی و بدون هرگونه پوششی از سوی مسئولان و مقامات دولتی، همواره تمام تلاش خود را در مسیر حمایت از افراد مبتلا به صرع، معطوف رسیدن به اهداف خود می‌کند.

در متن سومین نامه درخواست به وزیر بهداشت آمده است: به دلیل تأثیر این عفونت ویروسی بر افزایش شدت و تعداد تشنج‌ها و افزایش آمار مرگ و میر، عاجزانه خواهشمندیم جامعه افراد مبتلا به صرع جهت واکسیناسیون کووید ۱۹، در اولویت قرار گیرند.

انجمن صرع ایران در تاریخ نهم مرداد ماه برای سومین بار درخواست خود را برای سهمیه واکسن اعضای مبتلا به صرع، تسلیم وزیر بهداشت کرد.

این انجمن که پیش از این در دو نوبت در ماه‌های فروردین و خرداد برای اختصاص سهمیه واکسن کووید ۱۹ با وزارت بهداشت مکاتبه کرده بود، هر بار پس از پیگیری‌های مکرر با قول مساعدت شفاهی و کتبی این وزارت‌خانه مبنی بر اولویت بندی ۲-۲ افراد مبتلا به صرع، اعضای خود را به انجام واکسیناسیون امیدوار کرد، اما امروز پس از گذشت چندین ماه با پاسخی از سوی خانم دکتر محمودی مبنی بر اینکه وزیر بهداشت شخصاً به اولویت بندی تزریق واکسیناسیون برای گروه‌های سنی و شغلی می‌پردازد، از عدم اختصاص این سهمیه به جامعه

شماره: ۱۱۵۴، ر. ر. ۱۴۰۰
تاریخ: ۱۴۰۰/۰۵/۹
پوسته: —

انجمن صرع ایران
حمایت از بیماران مبتلا به صرع

وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
جناب آفای دکتر سعید نمکی
با عرض سلام و ادب

احتراماً عطف به نامه شماره ۲۱۲۹ د مرخ ۱۴۰۰/۰۸/۲۸ معاونت درمان در خصوص اولویت ۲-بیماران

زمینه ای و با توجه به تقاضای روزافزون بیماران مبتلا به صرع و همچنین اهمیت تأثیر این عفونت ویروسی بر افزایش

شدت و تعداد تشنج‌ها و افزایش آمار مرگ و میر؛ عاجزانه خواهشمندیم جامعه افراد مبتلا به صرع جهت واکسیناسیون

کووید ۱۹، در اولویت قرار گرفته و هرچه زودتر شاهد واکسیناسیون این عزیزان باشیم.

پیشایش از لطف و عنایت حضر تعالی نسبت به بیماران مبتلا به صرع کمال تشکر را داریم.

با تشکر و احترام
دکتر داریوش نسبی طهرانی
مدیر عامل انجمن صرع ایران

متشکرم یعنی:

”این کاری است که تو کردی، این احساسی است که من دارم، این نیاز من است که برآورده شد.“
انجمن صرع ایران از عزیزانی که هریک به نوعی از این مرکز حمایت کرده‌اند، در جدول زیر به ترتیب حروف الفبا، قدردانی می‌کند.

دوست عزیز قدردانم از تو	برای این کاری که کردی	نیاز ما که برآورده شد
شرکت محترم دارویی ابیان فارمد	اهدای دارو	حمایت از انجمن
شرکت محترم دارویی ایران نازو	اهدای دارو	حمایت از انجمن
شرکت محترم پارس دارو	اهدای دارو	حمایت از انجمن
خانواده محترم حسینمردی	قربانی گوسفند	حمایت از انجمن
جناب حاج رضا حیدری	کمک به درمان	حمایت از انجمن
شرکت محترم دارویی راموفارمین	اهدای دارو	حمایت از انجمن
شرکت محترم دارویی رها	اهدای دارو	حمایت از انجمن
جناب آقای سخایی	کمک به درمان	حمایت از انجمن
جناب آقای شریعت زاده	کمک به درمان	حمایت از انجمن
سرکار خانم شریفی	اهدای ارزاق	حمایت از انجمن
اخوان محترم شمس	کمک به درمان	حمایت از انجمن
شرکت محترم صحت	اهدای محصولات بهداشتی	حمایت از انجمن
سرکار خانم محمدبیگی	کمک به درمان	حمایت از انجمن

تشنج به عنوان سندروم ترک زولپیدم در یک خانم جوان (گزارش مورد)

دکتر پژمان هادی نژاد
روانپزشک

مقدمه:

زولپیدم یک داروی غیربنزودیازپینی است که توسط FDA جهت القای خواب تأیید شده است. به نظر می‌رسید که زولپیدم به علت عدم پتانسیل ایجاد سوء مصرف و وابستگی نسبت به داروهای بنزودیازپین داروی ایمن‌تری باشد. اما طی سال‌های اخیر گزارش‌های متعددی از سوء مصرف و وابستگی به زولپیدم منتشر شده و از طرفی برخی گزارش‌ها نشان دهنده بروز تشنج در اثر سندروم ترک ناشی از قطع ناگهانی زولپیدم هستند.

گزارش مورد:

خانم ۳۲ ساله مجرد مبتلا به افسردگی مازور از حدود یک سال قبل به دلیل بی خواهی شروع به مصرف زولپیدم به صورت خودسرانه کرده و ابتدا بدون ترکیب هیچ داروی دیگری زولپیدم را به صورت ۵۰ میلی گرم در شبانه روز مصرف می‌کرده و در برخی از روزها مصرف این دارو تا ۱۰۰ میلی گرم نیز افزایش می‌یافته. بیمار مصرف دارو را به صورت ناگهانی قطع کرد و پس از گذشت دو روز دچار علائم تشنج تونیک-کلونیک ژنرالیزه در حدود یک تا دو دقیقه شد، علائم پست ایکتال شامل گیجی و کندی سایکوموتور تا آخر همان روز ادامه داشت و نوار مغزی بیمار در حالت بیداری نشان دهنده زمینه غالب از امواج

نتیجه گیری:

گزارش مانشان داد پتانسیل ایجاد علائم وابستگی و ترک در ایران نیز وجود دارد و در این میان برای جنسیت مؤنث، مصرف میزان بالاتر و طولانی مدت داروی زولپیدم ممکن است عوامل خطربرای ایجاد عوارض جانبی این دارو باشند.

واژه‌های کلیدی:

زولپیدم، تشنج، سندروم ترک، گزارش مورد

اثربخشی درمان‌های توانبخشی در کودک مبتلا به صرع رولاندیک با اختلال گفتاری

• فصل ۱۴۰ • شماره ۳۷ • سال اخوند ۱۴۰۲ • تابستان

۳۶

- زهرا ایلخانی، کارشناس ارشد گفتاردرمانی، دانشکده توانبخشی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
- مرضیه عمروانی، کارشناس گفتاردرمانی، دانشکده توانبخشی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران
- مرتضی فرازی، دکترای گفتاردرمانی، دانشکده توانبخشی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران

مانند راه رفتن دچار تأخیر بود. همچنین در دو سالگی از صداسازی و درسه و نیم سالگی از تک کلمات برای ارتباط کلامی استفاده کرد. مطابق با DEAP فهرست همخوان‌ها شامل صدای‌های قدامی بود. واژگان بیانی شامل پنج واژه و ۱۵۰ واژگان درکی بود. کودک در محدوده مهارت زبان درکی، مهارت شنوایی، مهارت ارتباط اجتماعی و شناختی همسان با یک کودک سه ساله بود. از جمله روش‌های گفتاردرمانی مورد استفاده تمرین کردن، گفتار موازی و مدل سازی بود. نتایج درمانی بعد از شش ماه افزایش خزانه واژگان تا ۴ لغت بیانی، افزایش طول گفته (MLU) تا دو کلمه، افزایش خزانه واژگان درکی تا ۳۰۰ کلمه و ارتقای توانایی ارتباط فرد بود.

نتیجه گیری:
با توجه به مطالعه انجام گرفته، درمان‌های توانبخشی به جز درمان دارویی می‌تواند برای کودکان دارای تشنج مناسب باشد که کودکان را علاوه بر حوزه گفتاری، از لحاظ ارتباطی نیز ارتقا خواهد داد. بنابراین توجه به ارزیابی و درمان حوزه‌های گفتاری برای گفتاردرمانگران حائز اهمیت است.

زمینه: صرع رولاندیک از جمله شایعترین صرع دوران کودکی است. قشر رولاندیک از جمله قسمت‌های مهم در مجاورت نواحی مرتبط با گفتار مانند منطقه بروکا است. بنابراین آسیب به منطقه رولاندیک موجب آسیب گفتاری مانند اختلال نامیدن و نیز آسیب شناختی خواهد شد. با توجه به مطالعه‌های محدود در حوزه آسیب گفتاری در این کودکان، هدف از این مطالعه، اثربخشی درمان‌های توانبخشی در کودک مبتلا به صرع رولاندیک با اختلال گفتاری است.

روش: کودک مورد مطالعه یک پسر پنج ساله بود که با شکایت تأخیر گفتاری به کلینیک گفتاردرمانی مراجعه کرده بود. وی یک روز بعد از تولد دچار تشنج از نوع تونیک شده بود. کودک تا شش ماهگی با مصرف فنوباریتال کنترل شد اما پس از آن در فواصل مختلف دچار تشنج شد. براساس تاریخچه، در خانواده وی سابقهٔ تشنج وجود نداشت. ارزیابی گفتاری توسط متخصص گفتاردرمانی با آزمون DEAP و آزمون سنجش رشد نیوشنا انجام شد.

کلمات کلیدی:
صرع، صرع رولاندیک، تأخیر گفتاری، ارتباط

یافته:
بر اساس تاریخچه دریافتی، کودک از نظر رشد حرکتی

مروّری بر تکنیک‌های مختلف تصویربرداری برای تشخیص صرع

- نوشین جوهر، نویسندهٔ مسئول، دانشجوی کارشناسی، گروه تکنولوژی پرتوشناسی، دانشکدهٔ پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز
- فرشاد بابایی بزار، دانشجوی دندانپزشکی، دانشکدهٔ دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز
- مرضیه طهماسبی، استادیار فیزیک پزشکی، گروه تکنولوژی پرتوشناسی، دانشکدهٔ پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

“EEG and epilepsy diagnosis or detection”, “MEG and epilepsy diagnosis or detection”, “MRI and epilepsy diagnosis or detection”, “MRS and epilepsy diagnosis or detection”, “PET and epilepsy diagnosis or detection” and “SPECT and epilepsy diagnosis or detection”.

استفاده شد و تمام مقاله‌های اولیه و ثانویه که به تشخیص صرع مربوط بودند، در نظر گرفته شدند. در مرحله اول تعداد ۲۹ مقاله به دست آمد که پس از حذف مطالعه‌های تکراری و بررسی چکیده‌ها، تعداد شش مقاله به طور کامل بررسی و مروّر شدند.

یافته‌ها:

ثبت میدان مغناطیسی مغزی یا MEG (Magnetic Encephalography) یک روش مطمئن برای مشخص کردن ضایعه Epileptogenic است. استفاده از این روش به همراه MRI می‌تواند نقش بسزایی در تعیین دقیق محل ضایعه قبل از عمل جراحی داشته باشد. استفاده از MRI برای تشخیص صرع، یک روش استاندارد قبل از عمل جراحی است و نورولوژیست‌ها تأکید بسیار زیادی بر استفاده از آن دارند. بر اساس مطالعه‌ها، تکرار MRI با شدت میدان مغناطیسی بالاتر (مثلاً ۷ تسل) می‌تواند به شناسایی مناطق epileptogenic که در روش‌های دیگر تشخیص داده نمی‌شوند، کمک نماید. آنجا که سیستم MRI با شدت میدان بالاتر دارای نسبت سیگنال به نویز بالاتری است، می‌تواند در شناسایی نواحی غیر نرمال در بافت مغز حساسیت بالاتری نسبت

زمنیه: صرع یکی از رایجترین اختلال‌های نورولوژیکال است که درصد شیوع آن بین $1/4$ الی $1/40$ درصد در بین جمعیت‌های انسانی تخمین زده شده است. در حدود ۳۰ درصد از مبتلایان به صرع دربرابر درمان‌های دارویی مقاوم هستند. از این رو تنها درمان آنها برداشت ضایعه به وسیله عمل جراحی است. بنابراین، تشخیص دقیق کانون‌های صرع در مغز بسیار حیاتی است. به این منظور برای تشخیص دقیق انواع گوناگون صرع، علاوه بر ثبت سیگنال‌های الکتریکی و مغناطیسی مغزی مانند EEG و MRI از تکنیک‌های مختلف تصویربرداری مانند، MEG، PET، SPECT، MRS و ... استفاده می‌شود.

از آنجا که دقت، حساسیت و کاربرد این روش‌های تصویربرداری متفاوت است، لذا، هدف مطالعه حاضر، بررسی روش‌های مختلف تصویربرداری برای تشخیص epileptic area و بررسی مزایا و معایب و محدودیت‌های هر یک از این روش‌ها است.

روش کار:

این مطالعه یک مطالعهٔ مروّری است که با جست وجو در پایگاه‌های دادهٔ مختلف از جمله PubMed و Google Scholar انجام شد. برای یافتن منابع مورد نیاز از کلید واژه‌های

نتیجه گیری:

در این مطالعه انواع روش‌های تصویربرداری از مغز که به منظور تشخیص بیماری صرع به کار می‌روند، مورد بررسی قرار گرفتند. استفاده از higher field MRI در مشخص‌سازی nonlesional epilepsy cases اهمیت است. اما، در برخی موارد ممکن است استفاده از Magnetic field MRI با لامپ در شناسایی Epileptogenic area دارای خطاهایی باشد که در این صورت استفاده از روش‌هایی مانند SPECT, PET و Functional MRI می‌تواند مفید باشد. در روش PET استفاده از radiotracer کمک بسزایی کند. این روش دارای حساسیت بالایی در مشخص کردن ضایعه‌های بخش خارجی لوب تمپورال دارد. اما در روش PET نسبت سیگنال به نویز متوسط است و از radiotracer گران قیمت، ناپایدار با نیمه عمر کوتاه استفاده می‌شود. علاوه بر موارد فوق این روش در شناسایی نواحی nonlesional epilepsy نقد ندارد. در روش تصویربرداری SPECT، از radiotracer MRS (Magnetic Resonance Spectroscopy) نیز مناطق epileptogenic را همانند روش FDG-PET از راه اختلال عملکردی متابولیسم آن ناحیه نمایان می‌کند. در برخی موارد، استفاده از روش MRS بعد از عمل جراحی صرع، اطلاعات ارزشمندی فراهم می‌کند که در تصویر MRI بعد از عمل جراحی نشان داده نشده‌اند. اما در تکنیک MRS نیز محدودیت‌هایی دارد. در این روش تمام بافت مغز پوشش داده نمی‌شود و تجمع بافت چربی در قسمت قشری مغز مانع از اجرای صحیح آن می‌شود.

واژگان کلیدی:

MRI, EEG, PET, SPECT, MRS, MEG, صرع

به روش‌هایی همچون CT-Scan از خود نشان دهد. این روش علاوه بر کمک به تشخیص بهتر ضایعه‌های صرعی، از جراحی‌های غیرضروری جلوگیری می‌کند. روش تصویربرداری انتشار پوزیترون یا PET (Positron Emission Tomography) در بیماران LRE (Lumbar Regional Electroencephalogram) که به واسطه الکتروانسفالوگرافی یا EEG بیماری آنها تشخیص داده شده است، می‌تواند مفید باشد. در این تکنیک، از روش FDG-PET (Fludeoxyglucose-Positron Emission Tomography) برای شناسایی کانون ناهنجاری استفاده می‌شود. در این موارد ممکن است MRI گرفته شده از فرد هیچ وضعیت غیرنرم‌مالی را نشان ندهد. همچنین، FDG-PET زمانی که اطلاعات کلینیکی با EEG فرد تطابق ندارد و یا کانون‌های تهاجمی بیماری صرع بیشتر از یک عدد هستند، کاربرد مهمی در تشخیص بیماری صرع دارد. حساسیت روش FDG-PET با کمک ابزارهای آنالیزآماری (Statistical Parametric Mapping) SPM می‌تواند افزایش یابد.

روش تصویربرداری Single Photon Emission (SPECT) در مطالعه بیماران LRE (Computed Tomography) نیز بسیار ارزشمند است. استفاده از این روش تصویربرداری برای بیماران دارای MRI غیرنرم‌مال، حائز اهمیت است. روش اسپکتروسکوپی تشدید مغناطیسی (MRS) نیز برای بررسی اختلال‌های عملکردی نورون‌ها به کار می‌رود. این روش می‌تواند در تشخیص صرع مفید باشد. روش MRS می‌تواند میزان N-Acetyl Aspartate Acid (NAA) در بافت مغز را اندازه گیری کند. در این روش تشخیصی، کاهش سطح NAA در نواحی epileptogenic بافت مغز نشان داده می‌شود. همچنین، MRS می‌تواند اختلال‌های متابولیکی شبکه‌ای بین قسمت‌های مختلف مغز را نشان دهد. اطلاعات به دست آمده از این روش می‌تواند در شناسایی الگوهای توزیع شبکه‌ای (رابط) در مکان یابی نقاط مرتبط با صرع (LRE) مفید و قابل استفاده باشد. نتایج این آزمایش می‌تواند ناحیه مورد نظر برای عمل جراحی را نشان دهد.

خودکارآمدی مادران کودکان مبتلا به صرع

- رضوان کاظمی مجد، کارشناس ارشد پرستاری، عضو هیئت علمی، گروه هوشبری، دانشکدهٔ پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اراک
- مریم دانشی، کارشناس ارشد هماتولوژی، گروه علوم آزمایشگاهی، دانشکدهٔ پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اراک
- نازنین امینی، کارشناس ارشد پرستاری، عضو هیئت علمی، گروه هوشبری، دانشکدهٔ پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اراک
- ندا گرامی نژاد، کارشناس ارشد پرستاری، عضو هیئت علمی، گروه هوشبری، دانشکدهٔ پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اراک

شمول ۲۰ مقاله بررسی شد. مرتبط بودن مقاله‌ها به موضوع خودکارآمدی مادران کودکان مبتلا به صرع معیار شمول مقاله‌ها بود و معیارهای حذف شامل عدم چاپ در مجلهٔ معتبر، بی‌نام و نشان بودن، خارج بودن از محدوده زمانی مطالعه و عدم امکان دسترسی به متن کامل بعضی مقاله‌ها بود.

یافته‌ها:

براساس نتیجه‌های حاصل از مرور مطالعه‌ها، والدین کودکان مبتلا به صرع با مشکلات مراقبتی همچون چگونگی عملکرد در برابر حمله‌ها، روبه رو شدن با مشکلات فیزیکی، اجتماعی، روانی و نیز سؤال‌های رایج در مورد کنترل تشنج‌ها از راه داروهای مختلف، عوارض جانی داروها و رژیم غذایی مواجه هستند. در این بین مادران به عنوان مراقب اصلی به شدت تحت تأثیر بیماری کودکشان قرار دارند، به طوری که اکثر آنان مشکلات روانشناختی و خودکارآمدی پایینی در مدیریت تشنج دارند.

نتیجه گیری:

مدیریت کردن یک کودک مبتلا به صرع امری بسیار مشکل است و به دلیل عدم توانایی کودکان در کنترل حمله‌ها، اغلب این مسئولیت بر عهده والدین به ویژه مادر است، بنابراین توانایی و خودکارآمدی مادر در کنترل تشنج بسیار اهمیت دارد. از آنجایی که پرستاران در وضعیت منحصر به فردی برای تعامل با اعضای خانواده قرار دارند، می‌توانند با شناخت اثرهای تنفس زای بیماری صرع بر خانواده و اعضای آن و ارائه مداخله‌هایی مانند اجرای برنامه‌های توانمندسازی خانواده محور با توجه به نیازهای آموزشی و درمانی و تشویق مادران به شرکت فعال در این برنامه‌ها سبب سازگاری مثبت خانواده و ارتقای خودکارآمدی در آنان شوند.

واژه‌های کلیدی: صرع کودکان، خودکارآمدی، والدین

زمینه: صرع یکی از شایعترین بیماری‌های مزمن در دوران کودکی است که مادران نقش مهمی در مراقبت از آنان و کنترل تشنج‌ها به عهده دارند و فشارهای زیادی را متحمل می‌شوند. مراقبت و مدیریت یک کودک مبتلا به صرع امری بسیار مشکل است و با وجود دارو درمانی، برخی از حمله‌های صرع قابل کنترل نیستند. از طرفی کودکان مبتلا به صرع توانایی کنترل حمله‌ها را ندارند پس اغلب این مسئولیت‌ها بر عهده والدین به ویژه مادر است. یکی از مهمترین توانایی‌های مادران کودکان مبتلا به صرع، خودکارآمدی و مدیریت آنان در کنترل حمله‌های تشنجی است. خودکارآمدی به عنوان یک مفهوم از نظریه شناختی - اجتماعی بندهار، به عنوان احساس کفايت، کارایی و شایستگی فرد در مقابل با زندگی تعریف شده است. یکی از ابعاد خودکارآمدی مراقب، مدیریت مراقبت است که به عملکرد مراقب در قبال مسئولیت‌های شخصی، خانگی و دارویی مربوط به بیمار اشاره دارد. بنابراین این مطالعه، مروری بر مطالعه‌های انجام شده در زمینه خودکارآمدی مادران کودکان مبتلا به صرع است.

روش مطالعه:

در این مقاله مروری به بررسی کلی مطالعه‌های منتشر شده بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۸ درباره موضوع خودکارآمدی مادران کودکان مبتلا به صرع، از راه پایگاه‌های اطلاعاتی داخلی (ایران مدکس، ایران داک)، بانک اطلاعات نشریه‌های ایران، پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی) برای مطالعه‌های فارسی زبان و برای مطالعه‌ها به زبان انگلیسی در پایگاه‌های اطلاعاتی (PubMed، science direct، Ovid، Elsevier) پرداخته شد. کلیدواژه‌های فارسی شامل خودکارآمدی، صرع کودکان، والدین بود. کلیدواژه‌های استفاده شده در زبان انگلیسی شامل epilepsy of children, Self efficacy, parents

بود. در مجموع با توجه به معیارهای حذف و

برنده مسابقه فصلنامه شماره ۷۲

از میان پاسخ های صحیح ارسال شده برای مسابقه فصلنامه شماره ۷۲، خانم معصومه شقایق به عنوان برگزیده این مسابقه معرفی می شوند.

پاسخ صحیح مسابقه فصلنامه ۷۲

۱- ب	۲- ج	۳- د	۴- د	۵- الف
۶- ب	۷- ج	۸- الف	۹- ج	۱۰- د

- ۶) رفتار معلم در برخورد با کودک مبتلا به صرع چگونه باید باشد؟
 (الف) گذشت و مهربانی بیش از حد نشان دهد
 (ب) داشش آموز را طرد کرده و نادیده بگیرد
 (ج) استماد به نفس او را تقویت کند
 (د) همه موارد
- ۷) سؤال هایی که باید در مورد صرع کودک با پیشک مطرح شود، کدامند؟
 (الف) هر چند وقت یک بار باید دارو مصرف کند و آیا باید هر روز در زمان مشخصی دارو مصرف کند؟
 (ب) اگر مصرف دارو فراموش شد باید چه کار کرد؟
 (ج) آیا عوارض جانبی بالقوه ای وجود دارد؟
 (د) همه موارد
- ۸) محرك های رایج تشنج در کودکان مبتلا به صرع کدامند؟
 (الف) استرس، فراموشی مصرف دارو
 (ب) کمبود خواب، نورهای جرقه زننده و رقص نور
 (ج) تحصیل و مطالعه کتاب
 (د) مورد الف و ب
- ۹) تمرين های شفقت به خود برای کاهش احساس گناه در ایام کرونا چیست؟
 (الف) از خود بپرسید: "به دوستی که چنین احساسی داشت یا لین مشکل را داشت چه می گوییم؟"
 (ب) سعی کنید با مهربانی و شفقت، به خودتان پاسخ دهید مثلاً با گفتن جمله ای مانند "تو هیچ اشتباهی انجام نداده ای، زیرا ما در میانه یک بیماری همه گیر هستیم" آرام کنید.
 (ج) به خود بگویید تو باید به همه افرادی که در فامیل دچار کرونا می شوند کمک کنی
 (د) مورد الف و ب
- ۱۰) چه عواملی می توانند خطر سکته مغزی را در شما افزایش دهند؟
 (الف) عوامل خطر مرتبط با سبک زندگی
 (ب) عوامل خطر پیشکی
 (ج) سن، وزن، جنسیت و هورمون ها
 (د) همه موارد
- ۱) عوامل شناخته شده در تحریک بروز حمله هایی صرع را نام ببرید؟
 (الف) عدم مصرف داروی ضد صرع، خواب ناکافی، تعذیب، کم آبی بدن
 (ب) احساس ها، مصرف الکل، سوء مصرف مواد
 (ج) تغییرهای هورمونی، بیماری و تب، برخی داروها
 (د) همه موارد
- ۲) هنگام تشنج در چه صورتی با اورژانس تماس بگیریم؟
 (الف) اگر فرد اولین بار است که تشنج می کند و یا تشنج بیشتر از ۵ دقیقه طول کشیده است.
 (ب) اگر بیشتر از یک تشنج رخ داده است و یا بیمار بعد از حمله همچنان مشکلات تنفسی دارد.
 (ج) اگر بیمار در طی حمله دچار آسیب قابل ملاحظه ای شده است.
 (د) همه موارد
- ۳) چه عواملی می تواند از آسیب تشنج هنگام خواب جلوگیری کند؟
 (الف) به جای استفاده از تخت، رختخوابیات را روی زمین پهن کنید.
 (ب) از لایپ های دیواری به جای چراغ خواب های رومیزی استفاده کنید.
 (ج) مبل ها و اشیاء تیز را نزدیک محل خواب قرار ندهید.
 (د) همه موارد
- ۴) مصرف کدام داروی ضد صرع در سه ماهه اول بارداری، احتمال نقص لوله عصبی را افزایش داده و لازم است مصرف آن با احتیاط در دوران شیردهی زیر نظر پیشک انجام شود؟
 (الف) سدیم والپروات (ب) لاموتریپین (ج) فنوباریپیتال (د) کاربامازپین
- ۵) در مسیر افزایش و اصلاح اطلاعات اولیای مدرسه در مورد صرع نکته قابل توجه چیست؟
 (الف) آموزش ها حتماً حضوری باشند
 (ب) آموزش ها با بروشور و کتاب باشد
 (ج) اطلاعات همخوانی و یکارچگی داشته باشند
 (د) همه موارد

لطفاً پاسخ های خود را تا ۱۵ آذر سال ۱۴۰۰ به واحد پژوهش انجمن در دفتر مرکزی ارسال فرمایید.

تلفن:

آدرس:

نام خانوادگی:

نام:

۱	د	ج	ب	الف
۲				
۳				
۴				
۵				
۶				
۷				
۸				
۹				
۱۰				

۵ میلیون

قدم برای صرع

برای آگاهی در صرع گام بر می داریم
#۵_میلیون_قدم

انجمن صرع ایران
سازمان ازینسانی برابر با صرع

www.50MillionSteps.org

خدمات روانشناسی و مشاوره‌ای در زمینه‌های:

اضطراب، افسردگی، وسوسات، اعتماد به نفس، هیجان‌های ناسازگار حل تعارضات خانواده، روابط والد فرزندی، مشکلات نوجوان مشاوره ازدواج و تحصیل، اجرای آزمون‌های روان‌شناسی شخصیت و هوش، رفتار با کودک، کاردرومانی و روانپردازی کارگاه‌های آموزشی و تخصصی مهارت‌افزایی

میدان توحید، بین پرچم و نصرت کوچه سرو، پلاک ۶، طبقه اول

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۳۵۳۸۶ - ۶۶۴۲۰۸۴۰

مرکز خدمات

روانشناسی و مشاوره آفتابگردان

با مجوز رسمی از سازمان نظام روانشناسی

با همکاری متخصصین روانشناسی و اساتید دانشگاه

Psychology & consultation Center

تأسیس ۱۳۷۴

بنیان صرع ایران

کلینیک دندانپزشکی

می‌دانیم، ولی بهتر است بیشتر توجه کنیم

۱. میکروب‌های موجود در دهان همان میکروب‌هایی هستند که به دریچه‌های قلب آسیب می‌زنند.
۲. بیماران مبتلا به صرع به علت استفاده از داروهایی که بzac دهان را کم می‌کند، بسیار مستعد بیماری‌های دهان و دندان هستند. میز
۳. لثه بیمار مساوی با قلب بیمار است.
۴. با بهداشت بیشتر، هزینه دندانپزشکی را صرف مشکلات دیگر کنیم.
۵. به کودکان یاد دهیم که همه با لبخند زیباترند.

ویزیت و مشاوره رایگان

تعرفه‌ای کاملاً متفاوت

نشانی: میدان توحید، بین پرچم و نصرت، کوچه سرو

پلاک ۶، طبقه سوم، تلفن: ۶۶۴۳۲۸۱۹